

BESZÁMOLÓ VIZSGA
FELKÉSZÜLÉSI SEGÉDLET
KÉ-HA és KÉ-HK jogosultsághoz

Tartalom

266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről	5
A szakmagyakorlási rendelet hatálya	5
A szakmagyakorlási tevékenységek vállalása	5
Építészeti műszaki tervezés	6
Építészeti-műszaki szakértés	7
A sajátos építményfajták építési műszaki ellenőri szakterületei	7
A sajátos építményfajták felelős műszaki vezetői szakterületek	7
A szakmagyakorlás folytatásának szabályai	8
Szakmagyakorló feladatai, tervezési szerződés, összeférhetlenségi szabályok	8
Tervezési program	8
Tervezési szerződés	8
Tervezési díj.....	9
Összeférhetlenségi szabályok	9
2000. évi XLII. törvény a víziközlekedésről.....	10
A törvény hatálya	10
Az állam feladata	11
A települési, a fővárosban a fővárosi önkormányzat feladata.....	11
Az úszólétesítmény nyilvántartása	12
Víziút, hajóút.....	13
Víziúttá nyilvánítás, víziút nyilvántartása:	13
Víziút üzemeltetésére vonatkozó előírások.....	14
Kikötő	14
A kikötő üzemeltetés formája.....	14
Kikötő létesítése, üzemben tartása és megszüntetése	15
57/2011. (XI.22.) NFM rendelet a víziközlekedés rendjéről (Hajózási Szabályzat).....	15
Fogalmak.....	15
Áthaladás állandó híd alatt	17
Duzzasztóművek és zsilipek	18
Áthaladás duzzasztóművön.....	18

Áthaladás zsilipen	18
Behajózás a zsilipbe és kihajózás abból.....	19
510/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet a kikötő, komp- és révátkelőhely, továbbá más hajózási létesítmény létesítéséről, használatbavételéről, üzemben tartásáról és megszüntetéséről...21	
Fogalmak.....	21
Hajózási hatósági eljárások	21
A hajózási hatóság engedélye nélkül végezhető.....	22
Adatlap	22
Az elvi létesítési engedély.....	22
A létesítési engedélyezési eljárás	23
A használatba vételi engedély	26
A fennmaradási engedély	26
Az üzemben tartási engedély.....	27
Geometriai méretek, elhelyezés.....	27
Használhatóság.....	28
Biztonság.....	29
Mentőeszközök	29
Veszélyes árukra vonatkozó előírások	29
Úszóműves rakodóhelyekre és hajóállomásokra vonatkozó kiegészítő előírások	30
191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet az építőipari kivitelezési tevékenységről.....	30
Kivitelezési dokumentáció elkészítésére vonatkozó tervezési szerződés.....	31
Kivitelezési dokumentáció.....	31
Kivitelezési szerződés.....	32
Kivitelezésben résztvevők, feladataik.....	34
Építési hulladék nyilvántartása.....	36
1995. évi XXVIII. törvény a nemzeti szabványosításról.....	38
275/2013. (VII. 16.) Korm. rendelet az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól	39
2006. évi LIII. törvény a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről	40
49/2002. (XII. 28.) GKM rendelet a kikötő, komp- és révátkelőhely, továbbá más hajózási létesítmények általános üzemeltetési szabályairól, valamint az üzemeltetési szabályzatok alkalmazásáról	40
Üzemeltetés általános szabályai	40
Telelés	41
Veszélyes árut fogadó kikötők	41
Kikötőrend	42
Komp- és révátkelőhely üzemeltetésének általános szabályai	43

Személykikötők üzemeltetésének általános szabályai	43
Veszteglőhelyek üzemeltetésének általános szabályai	44
Hajózsilipek üzemeltetésének általános szabályai	44
13/2001. (IV. 10.) KöViM rendelet a belvízi utakon közlekedő úszólétesítmények hajózásra alkalmassága és megfelelősége feltételeiről, az üzemképesség vizsgálatáról és tanúsításáról	44
Úszólétesítmények engedélyezése, üzembe helyezési szemle	44
Időszakos szemle	45
Rendkívüli szemle.....	46
Önkéntes szemle	46
Hivatalból indított szemle	46
17/2002 KÖViM rendelet a hajózásra alkalmas, illetőleg hajózásra alkalmassá tehető természetes és mesterséges felszíni vizek víziúttá nyilvánításáról	47
Fogalmak.....	47
Víziút osztályba sorolása	47
Hajózási zónák	49
27/2002. (XII. 5.) GKM rendelet a víziközlekedés irányítására és a hajóút kitézésére szolgáló jelekről, valamint e jelek létesítéséről, üzemeltetéséről, módosításáról és megszüntetéséről	49
Fogalmak.....	49
Víziközlekedés irányítására szolgáló jelek	50
Hajóút kitézésére szolgáló jelek	50
Kitéző jelekkel szembeni követelmények:	51
Jelek és fények láthatósága:.....	51
A rendelet hatálya	51
Fogalmak.....	52
A RIS működtetése	52
A RIS számára nyújtott adatszolgáltatás.....	53
A RIS adatainak felhasználására vonatkozó szabályok	53
45/2011. (VIII. 25.) NFM rendelet a folyami információs szolgáltatások szakmai és működtetési szabályairól.....	54
AIS-készülék használata és a készülékkel továbbított adatok köre	54
A RIS-üzemeltetőjének feladatai	54
Kiegészítő szakmai ismeretek	55
Hatósági eljárások	55
Hajózási létesítmények engedélyezése.....	55
Vízilétesítmények engedélyezése	56
Duna Bizottság	57

JOGSZABÁLYOK LISTÁJA:

266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről

2000. évi XLII. törvény a víziközeledésről

57/2011. (XI.22.) NFM rendelet a víziközeledés rendjéről

510/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet a kikötő, komp- és révátkelőhely, továbbá más hajózási létesítmény létesítéséről, használatbavételéről, üzemben tartásáról és megszüntetéséről

191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet az építőipari kivitelezési tevékenységről

1995. évi XXVIII. törvény a nemzeti szabványosításról

275/2013. (VII. 16.) Korm. rendelet az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól

49/2002. (XII. 28.) GKM rendelet a kikötő, komp- és révátkelőhely, továbbá más hajózási létesítmények általános üzemeltetési szabályairól, valamint az üzemeltetési szabályzatok alkalmazásáról

13/2001. (IV. 10.) KöViM rendelet a belvízi utakon közlekedő úszólétesítmények hajózásra alkalmassága és megfelelősége feltételeiről, az üzemképesség vizsgálatáról és tanúsításáról

17/2002 KÖVIM rendelet a hajózásra alkalmas, illetőleg hajózásra alkalmassá tehető természetes és mesterséges felszíni vizek víziúttá nyilvánításáról

27/2002. (XII. 5.) GKM rendelet a víziközeledés irányítására és a hajóút kitűzésére szolgáló jelekről, valamint e jelek létesítéséről, üzemeltetéséről, módosításáról és megszüntetéséről

219/2007. (VIII. 15.) Korm. rendelet a folyami információs szolgáltatásokról

45/2011. (VIII. 25.) NFM rendelet a folyami információs szolgáltatások szakmai és működtetési szabályairól

továbbá:

1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról

41/2017. (XII. 29.) BM rendelet a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges dokumentáció tartalmáról

266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről

A szakmagyakorlásra vonatkozó jogi követelmények tekintetében az alapvető előírások szakterülettől függetlenül érvényesek. Emiatt jelen felkészülési segédlet 266/2013 kormányrendelettel kapcsolatos részei nagymértékben megegyeznek a Magyar Mérnöki Kamara Közlekedési Tagozat által az út- és vasúttervezési jogosultsági-beszámoló vizsgálathoz készített felkészülési segédletben foglaltakkal, fókuszálva a hajózási építmények tervezésére, valamint hajózási építmények üzemének, forgalomirányításának, jelzésrendszerének tervezésére vonatkozó részekre.

A vizsga szakterületi része (szakmagyakorlók speciális, szakterületi ismeretanyagát képező ismeretek) az energetikai tanúsító jogosultság kivételével az alábbi ismeretkörből áll:

- a) a kérelmezett vagy gyakorolt tevékenység vállalása, megkezdése, folytatása feltételei, szabályai,
- b) a kérelmezett vagy gyakorolt szakterületre vonatkozó
 - ba) szabályok (feladat, felelősség, összeférhetetlenség, szerződés tartalmi követelményei, díjszámítás),
 - bb) vonatkozó szabványok,
 - bc) az építési hulladék kezelése,
 - bd) szakterületi igény szerinti mértékben a településrendezési követelmények,
 - be) a tevékenység végzésével összefüggő egyéb kapcsolódó szakmai területek,
 - bf) az engedélyezési és a kivitelezési terv tartalmi követelményei,
- c) a településrendezési szakterületen a b) pont bc) és bf) alpontjában felsoroltak helyett a szakterületnek megfelelő településrendezési

A szakmagyakorlási rendelet hatálya

A hatálya kiterjed:

- a) A településrendezési tervezési, az építészeti-műszaki tervezési, a településrendezési szakértői, az építésügyi műszaki szakértői, az építési műszaki ellenőri, a felelős műszaki vezetői, és az energetikai tanúsító tevékenységet folytatók körére, a tevékenység folytatásának részletes feltételeire, az eljáró hatóság kijelölésére, a jogosultság megállapítására és a névjegyzék vezetésére vonatkozó előírásokra,
- b) A szakmagyakorlási szerződésekre, azok teljesítési mellékkötelezettségeire és a szerződés teljesítésére,
- c) Az összeférhetlenségi szabályokra,
- d) Az építészeti-műszaki tervezés során végezhető feladatokra és a tevékenység ellátásáért felszámítható tervezési díj tartalmára,
- e) A tervezési díjfizetés nem teljesítése kérdésére,
- f) A szakmai kamarák által kiszabható bírságokra a szabályok be nem tartása esetén.

A szakmagyakorlási tevékenységek vállalása

A szakmagyakorlás jogosultsághoz kötött.

Az e rendelet hatálya alá tartozó szakmák a következők:

- a) településtervezés,
- b) **építészeti-műszaki tervezés**,
- c) településrendezési szakértés,
- d) építésügyi műszaki szakértés,
- e) építési műszaki ellenőrzés,
- f) felelős műszaki vezetés,
- g) energetikai tanúsítás.

A fenti bekezdés a)–f) pontja szerinti szakmák a névjegyzéket vezető szerv engedélyével gyakorolhatók. A bekezdés g) pontja szerinti szakma a névjegyzéket vezető szervnek történő bejelentéssel gyakorolható.

A szakmagyakorlás engedélyezésére első fokon a kérelmező lakhelye szerinti területi kamara (építész vagy mérnökkamara a jogosultság jellegétől függően) titkára, másodfokon az országos kamara főtitkára jogosult.

A szakmagyakorlási tevékenység folytatásának feltételei kamarai tagsághoz kötött jogosultság esetén:

- aa) a kamarai tagság folytonossága,
- ab) továbbképzési időszakonként a továbbképzés teljesítése és
- ac) adategyeztetési kötelezettség teljesítése és az éves tagdíj befizetése,

A hajózási létesítményekkel összefüggő kamarai jogosultságok, és a jogosultság megszerzéséhez szükséges végzettség és gyakorlati idő a jogszabály 1. mellékletében került meghatározásra.

Építészeti műszaki tervezés

Jelen felkészülési segédlet az alábbi tervezői jogosultságokhoz kapcsolódó vizsgához készült:

KÉ-HA jelölés: Közlekedési építmények tervezési szakterület, hajózási építmények tervezési részsakterület

Feladatok, amelyeket az adott szakterületi jogosultsággal lehet végezni:

- Hajózási építmények tervezése

Végzettségre és szakmai gyakorlati időre vonatkozó követelmények:

- okleveles közlekedés- építőmérnök, okleveles közlekedésmérnök: 3 év
- közlekedés-építőmérnök, közlekedésmérnök: 8 év

KÉ-HK jelölés: Közlekedési építmények tervezési szakterület, hajózási építmények közlekedésmérnöki tervezési részsakterület

Feladatok, amelyeket az adott szakterületi jogosultsággal lehet végezni:

- Hajózási építmények üzemének, forgalomirányításának, jelzésrendszerének tervezése

Végzettségre és szakmai gyakorlati időre vonatkozó követelmények:

- okleveles közlekedésmérnök, okleveles villamosmérnök: 3 év
- közlekedésmérnök, villamosmérnök: 8 év

A résszakterületeket is érintő szakértői, műszaki ellenőri és felelős műszaki vezetői szakterületeket az alábbiakban foglaljuk össze.

Építészet-műszaki szakértés

SZÉM1 jelölés: Sajátos építményfajtákkal összefüggő építésügyi műszaki szakértői szakterület, közlekedési építmények szakértői résszakterület

Feladatok, amelyeket az adott szakterületi jogosultsággal lehet végezni:

- Közúti közlekedési, vasúti közlekedési, légiközlekedési, víziközlekedési építmények, továbbá különleges eszközök és pályák szakértése.

Végzettségre és szakmai gyakorlati időre vonatkozó követelmények:

- okleveles közlekedés-építőmérnök, okleveles közlekedésmérnök, okleveles villamosmérnök: 8 év

A sajátos építményfajták építési műszaki ellenőri szakterületei

ME-KÉ jelölés: Közlekedési építmények építési műszaki ellenőri szakterület

Feladatok, amelyeket az adott szakterületi jogosultsággal lehet végezni:

- Közúti, vasúti (közúti villamos vasút, földalatti vasút is), légi közlekedési, hajózási építmények (így különösen annak műtárgyai: híd, átereszt, alagút, aluljáró, támfal) berendezései, tartozékai, vízvezetése és zajvédelme építési munkáinak műszaki ellenőrzése korlátozás nélkül

Végzettségre és szakmai gyakorlati időre vonatkozó követelmények:

- okleveles építőmérnök: 3 év
- építőmérnök, mélyépítő-, közlekedés építőmérnök: 5 év

A sajátos építményfajták felelős műszaki vezetői szakterületek

MV-KÉ jelölés: Közlekedési építmények felelős műszaki vezetői szakterület

Feladatok, amelyeket az adott szakterületi jogosultsággal lehet végezni:

- Közlekedési építmények és az azokhoz szerkezeti vagy funkcionálisan kapcsolódó építményrészek, mérnöki létesítmények – az 1. részbe tartozó építmények kivételével – építési-szerelési munkáinak felelős műszaki vezetése. Az alábbi építmények építési-szerelési munkáinak felelős műszaki vezetése korlátozás nélkül:
 - o a) út, kerékpárút, gyalogosút, térburkolat,
 - o b) vasút, föld alatti vasút, sikló, függőpálya, sífelvonó,
 - o c) repülőtér, kikötő,
 - o d) az a)–c) pontban meghatározott építmények műtárgyai (híd, átereszt, alagút, aluljáró, támfal stb.),
 - o e) az a)–c) pontban meghatározott építmények berendezései, tartozékai, zajvédelmi létesítményei és vízvezetése a befogadóig.

Végzettségre és szakmai gyakorlati időre vonatkozó követelmények:

- okleveles építőmérnök: 3 év

- építőmérnök, mélyépítési mérnök, közlekedésépítőmérnök, vízellátási mérnök, csatornázási mérnök, vízgazdálkodási mérnök: 5 év

Tekintettel a szakértői jogosultság teljes közlekedési szakmai területet átölelő jellegére, a jogosultság megszerzésére az eddigi gyakorlatnak megfelelően a műszaki ellenőri és felelős műszaki vezetői jogosultsági vizsgával együtt kerül sor.

A szakmagyakorlás folytatásának szabályai

A szakmagyakorlónak ötévenként kell a továbbképzési kötelezettségeinek eleget tennie. A továbbképzés teljesítése esetén hosszabbítható meg a jogosultság.

A továbbképzés típusai:

- a továbbképzési időszak alatt egy alkalommal teljesítendő jogi,
- az országos kamara szabályzatában meghatározott módon teljesítendő szakmai továbbképzés. A mérnöki kamara évente egy továbbképzés teljesítését írja elő. Amennyiben a szakmagyakorlónak több szakterületre kiterjedő jogosultsága van, az ötéves továbbképzési időszak alatt szükséges minden szakterületből legalább egy továbbképzés teljesítése.

A továbbképzések anyagát az országos kamarák dolgozzák ki. A jogi továbbképzés anyagát a miniszternek be kell mutatni. A szakmagyakorlók továbbképzéseinek teljesítéséről a területi kamarák kötelesek naprakész közhiteles nyilvántartást vezetni.

Szakmagyakorló feladatai, tervezési szerződés, összeférhetlenségi szabályok

Az építészeti-műszaki szakági tervező feladata az építmény tervezéséhez szükséges szakági terv elkészítése a jogszabályok, szabványok és szakmai szabályok alapján. Tevékenysége kiterjedhet az általános és a sajátos építmények tervezéséhez szükséges szakági tervi munkarészek teljes körű elkészítésére.

Tervezési program

A tervezési program a tervezői szerződés kötelező mellékletét képezi. A dokumentumot az építtető és a tervező közösen készíti elő.

Az OTÉK szerint a tervezési program olyan szöveges dokumentum, amely tartalmazza az építménnyel szemben előírt alapvető követelmények meghatározását, valamint a tervezési szerződés szerinti építtetői elvárások mennyiségi és minőségi részletezését.

Tervezési szerződés

Az építészeti-műszaki tervezési tevékenység folytatásához szükséges tervezési szerződés a Ptk. és az Étv. előírásain túlmenően tartalmazza

- a teljesítési határidőket, figyelemmel a szakaszos tervszolgáltatásra is,
- a tervezési díj összege mellett az elszámolás és a teljesítésigazolás formáját, módját, a fizetés módját és határidejét,
- az esetleges szakmai biztosíték kikötését,
- a tervezési szerződéssel érintett építészeti-műszaki dokumentációhoz fűződő szerzői vagyoni jogokkal kapcsolatos rendelkezést.

Az Étv. előírásai:

Az építészeti-műszaki tervezési szerződésre Ptk.-ban szabályozott tervezési szerződés szabályait kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy

a) a szerződést írásban kell megkötni,

b) a tervező a szerződésben meghatározott esetben és módon vehet igénybe társtervezőt, illetve szakági tervezőt, és

c) a tervező díja - ha a felek eltérően nem rendelkeznek - a tervdokumentáció átadásával egyidejűleg esedékes.

A jogszabályok csak az egyszerű bejelentéshez kötött építési tevékenységre vonatkozó építészeti-műszaki tervezői tevékenység esetére írják elő a tervezői felelősségbiztosítás meglétét, de a megrendelő kérheti különösen közbeszerzéseknél.

Részletesebben foglalkozik a kivitelezési dokumentációra vonatkozó tervezési szerződés tartalmával a 191/2009 Korm. Rend. Az ebben szereplő előírásokat erre a jogszabályra vonatkozó fejezetben ismertetjük.

Tervezési díj

A tervezési díj magában foglalja

a) a közvetlen költségek, ennek keretében

- a számított munkadíj,

- a terv tervezési szerződés szerint rögzített felhasználásának szerzői díja,

b) a közvetett költségek, ennek keretében a működési költség, anyagjellegű ráfordítás,

c) az értékcsökkenési leírás,

d) az egyéb ráfordítások,

e) a tervezett nyereség

együttes összegét.

Összeférhetetlenségi szabályok

Építészeti-műszaki tervező:

Nem folytathat építészeti-műszaki tervezési tevékenységet

a) az adott építészeti-műszaki dokumentáció engedélyezésében vagy az annak alapján megvalósítandó építmény kivitelezésének építésfelügyeletében feladatot ellátó hatóság kormánytisztviselője, valamint a tervdokumentáció véleményezési, jóváhagyási folyamatában harmadik félként érintett szervezet alkalmazottja vagy azzal egyéb jogviszonyban közreműködő személy,

b) az építészeti-műszaki dokumentáció településképi véleményezési eljárásába bevont önkormányzati főépítész.

A településrendezési szakértő nem végezheti olyan pályázati dokumentáció, településrendezési terv vizsgálatát, amelynek összeállításában vagy tervezésében maga vagy a Ptk. szerinti közeli hozzátartozója részt vett.

Építésügyi műszaki szakértő:

Nem folytathat építésügyi műszaki szakértői tevékenységet

a) ugyanazon építmény kivitelezése vonatkozásában az a személy, aki az építmény építési-szerelési munkáit ellenőrizte, mint építési műszaki ellenőr, tervezési műszaki ellenőr, beruházási tanácsadó, vagy kivitelezte, vagy a kivitelező felelős műszaki vezetője,

b) ugyanazon tervdokumentáció tekintetében az a személy, aki az építmény engedélyezési vagy kivitelezési tervének készítésében mint tervező részt vett.

Építési műszaki ellenőr:

Az építési műszaki ellenőr nem lehet az építészeti-műszaki dokumentáció engedélyezésében vagy az annak alapján megvalósítandó építmény kivitelezésének építésfelügyeletében feladatot ellátó hatóság köztisztviselője, kormánytisztviselője vagy állami tisztviselője.

Az építési műszaki ellenőr nem végezhet építésügyi műszaki szakértői, vállalkozó kivitelezői, anyagbeszállítói és felelős műszaki vezetői tevékenységet az általa ellenőrzött építési-szerelési munka vonatkozásában. Az építési műszaki ellenőr nem láthat el további építési műszaki ellenőri feladatokat olyan építési szerelési munka esetén, ahol építésügyi műszaki szakértői, vállalkozó kivitelezői vagy anyagbeszállítói tevékenységet olyan gazdálkodó szervezet végzi, amelynek az építési műszaki ellenőr tagja, illetve amellyel munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll.

Az építési műszaki ellenőr az általa ellenőrzött építési beruházás során nem lehet az építésügyi műszaki szakértői, a vállalkozó kivitelezői, az anyagbeszállítói és a felelős műszaki vezetői tevékenységet folytatóknak a Ptk. szerinti közeli hozzátartozója, illetve nem állhat velük munkavégzésre irányuló jogviszonyban.

Felelős műszaki vezető:

A felelős műszaki vezető nem lehet az építészeti-műszaki dokumentáció engedélyezésében részt vevő hatóság, valamint a tevékenység és az engedélyező hatóság felügyeletét ellátó szerv köztisztviselője, kormánytisztviselője vagy állami tisztviselője. A felelős műszaki vezető nem végezhet építésügyi műszaki szakértői és építési műszaki ellenőri tevékenységet azon kivitelezési tevékenység esetében, ahol részben vagy egészben építési-szerelési munkát vezet.

A felelős műszaki vezető nem láthat el felelős műszaki vezetői feladatokat olyan építési-szerelési munka esetében, ahol az építésügyi műszaki szakértői vagy építési műszaki ellenőri tevékenységet olyan gazdálkodó szervezet végzi, amelynek tagja, illetve amellyel munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll.

A felelős műszaki vezető nem végezhet építési műszaki ellenőri tevékenységet azon kivitelezési tevékenység esetében, ahol részben vagy egészben építési-szerelési munkát vezet. A felelős műszaki vezető nem láthat el felelős műszaki vezetői feladatokat olyan építési-szerelési munka esetében, ahol az építési műszaki ellenőri tevékenységet olyan gazdálkodó szervezet végzi, amelynek tagja, illetve amellyel munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll.

2000. évi XLII. törvény a víziközelkedésről

A törvény hatálya

E törvény hatálya Magyarország területén

- a) folytatott hajózási tevékenységre, az azt szolgáló vagy annak folytatását befolyásoló, a mederben és a parton lévő létesítményekre, az úszólétesítményekre, a víziutakra és kikötőkre,
- b) hajózási tevékenység folytatásában részt vevő természetes és jogi személyekre, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezetekre,
- c) folytatott kedvtelési célú hajózásra, a kedvtelési célú hajózásban részt vevő személyekre terjed ki.

Az ország határain kívül magyar lobogó alatt vagy az ország területén nem magyar lobogó alatt közlekedő úszólétesítményekre, valamint az ezekkel folytatott hajózási tevékenységre és kedvtelési célú hajózásra a törvény rendelkezéseit annyiban kell alkalmazni, amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik.

Az állam feladata

- a) a hajózás, a kikötők és a víziutak fejlesztésére vonatkozó – az épített és a természetes környezet védelmére figyelemmel kialakított, az ország kiegyensúlyozott fejlődésének igényeivel összhangolt – koncepciók jóváhagyása;
- b) az a) pontban említett koncepciók végrehajtásának szervezése;
- c) a hajózással, a kikötőkkel és a víziutakkal kapcsolatos hatósági feladatok ellátása;
- d) nemzetközi kapcsolatokban a hajózással összefüggő nemzeti érdekek és kötelezettségek érvényesítése;
- e) a víziközlekedés ágazati irányításához szükséges adatgyűjtés elrendelése;
- f) a hajózási, víziúti és kikötői operatív információs rendszer – beleértve a folyami információs szolgáltatásokat – kiépítése, fejlesztése és működtetése, a a folyami információs szolgáltatásokról szóló kormányrendeletben megállapított információs alapszolgáltatásoknak a felhasználóknak való térítésmentes rendelkezésre bocsátása;
- g) a hajózás – nemzetközi követelményeknek megfelelő – rendjének meghatározása;
- h) az állami tulajdonban lévő felszíni vizeken és vízilétesítményeken (mesterséges víziút) (a továbbiakban együtt: állami tulajdonú hajózható vizek) a víziút – nemzetközi kötelezettségekre is tekintettel történő – fenntartása, fejlesztése, továbbá az állami tulajdonú hajózható vizeken szükségkikötők létesítése, működtetése;
- i) az országos közforgalmú kikötők és a határkikötők rendeltetésszerű működéséhez és fejlesztéséhez szükséges közúti és vasúti összeköttetések feltételeinek biztosítása;
- j) a közforgalmú kikötők fejlesztéséhez kapcsolódó támogatási rendszer meghatározása;
- k) a honvédelmi és a polgári védelmi feladatok során igénybe vehető úszólétesítmények körének meghatározása, rendelkezésre állásuk biztosítása;
- l)
- m) a hajózással kapcsolatos egészségügyi követelmények megállapítása;
- n) a hajózással kapcsolatos munkabiztonsági követelmények megállapítása;
- o) a hajózással kapcsolatos környezet- és természetvédelmi követelmények megállapítása;
- p) a víziközlekedés baleset-megelőzéssel összefüggő feladatainak ellátása.

A települési, a fővárosban a fővárosi önkormányzat feladata

a) a helyi közszolgáltatást megvalósító komp- és révközlekedés – önkormányzati hatáskörbe tartozó – működőképességének és fejlesztésének biztosítása,

b) a településrendezési terv készítésénél és elfogadásánál a létesítendő kikötő működtetéséhez szükséges és megfelelő parti terület kijelölése, az igénybevétel feltételeinek tervezhető módon, hosszú távra történő meghatározása, a megyei önkormányzat bevonásával.

Víziközlekedési szakértői tevékenység

(1) Ha e törvény vagy a felhatalmazása alapján kiadott jogszabály víziközlekedési szakkérdésben szakértő igénybevételét írja elő, vagy szakértő igénybevételéhez jogkövetkezményt állapít meg, – az igazságügyi szakértőkről szóló törvény szerint igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértő kivételével – szakértőként kizárólag az a személy vehető igénybe, valamint a jogszabályban meghatározott jogkövetkezmények csak annak a szakértőnek az igénybevételéhez fűződnek, aki büntetlen előéletű, nem áll a víziközlekedési szakértői tevékenységet kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, valamint rendelkezik a Kormány rendeletében* meghatározott szakmai képesítéssel, és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek.

(2) Aki az (1) bekezdés szerinti szakértői tevékenységet kíván folytatni, köteles az erre irányuló szándékát a hajózási hatóságnak vagy – a Kormány rendeletében meghatározott szakterületek esetében – a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló törvényben meghatározott területi mérnöki kamarának (a továbbiakban: kamara) bejelenteni. A bejelentésben meg kell jelölni a bejelentő természetes személyazonosító adatait.

(3) A hajózási hatóság, illetve a kamara a szakértői tevékenység végzésére jogosult, a (2) bekezdés szerinti bejelentést tevő személyekről nyilvántartást vezet, amely tartalmazza a szakértői tevékenység végzésére jogosult személy természetes személyazonosító adatait. A nyilvántartásból kizárólag a szakértői tevékenység végzésére való jogosultság igazolása céljából szolgáltatható adat.

Az úszólétesítmény nyilvántartása

Az úszólétesítményt – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – nyilvántartásba kell venni.

(2) Nem kell nyilvántartásba venni:

- a) a csónakot,
- b) a nem gépi hajtású vízi sporteszközt,
- c) a gépnélküli kishajót, kivéve a vitorlás kishajót,
- d) a lakótéri felépítmény nélküli, 25 m²-nél kisebb fedélzeti területű úszóművet,
- e) az egyéb úszólétesítményt.

A nyilvántartásba vételre kötelezett úszólétesítményeket a hajózási hatóság az úszólétesítmény fajtájának megfelelően:

- a) tengeri nagyhajó,
- b) belvízi nagyhajó,
- c) kishajó,
- d) komp,
- e) úszómunkagép,

f) úszómű

lajstromban tartja nyilván.

Az úszólétesítményt a lajstromból törölni kell, ha

a) üzemeltetését végleg megszüntetik,

b) üzemeltetésre végleg alkalmatlanná vált,

c) elpusztult,

d) több mint egy éve eltűnt,

e) a törlést e törvény elrendeli [12. § (3) bekezdés], vagy azt az úszólétesítmény tulajdonosa egyéb okból kéri,

f) a hajózási hatóság megállapítja, hogy az a mérete alapján nem nyilvántartásra kötelezett.

A lajstromozási és a lajstromból törlési kérelmet a tulajdonosnak kell benyújtania.

A lajstrom nyilvánosan és közhitelesen tanúsítja a lajstromozott

a) úszólétesítmény állami hovatartozását;

b) az úszólétesítmény tulajdonosának természetes személyazonosító adatait és címét, illetve jogi személy esetén székhelyét, alapítójának nevét, a gazdasági társaság tagjának természetes személyazonosító adatait és címét, valamint tulajdoni arányát, a gazdasági társaság formáját és cégjegyzékszámát;

c) úszólétesítményhez kapcsolódó jogokat és jogi szempontból jelentős tényeket;

d) úszólétesítmény azonosító adatait.

A lajstrom megtekintése során a tulajdonosról nevének, székhelyének (címének) kivételével egyéb azonosító adat nem juthat a betekintő tudomására. A lajstrom egyes részeiről kiadott másolaton a nevének és székhelyének (címének) kívül a tulajdonosról egyéb azonosító adat nem tüntethető fel.

Víziút, hajóút

víziút: a víziközlekedés pályája, a folyók, csatornák és tavak – miniszter rendeletében víziúttá nyilvánított – szakasza vagy része;

hajóút: a víziútnak a nagyhajók közlekedésére kijelölt és kitűzött, ennek hiányában a nagyhajók által az adott vízállásnál rendszeresen használt része, továbbá a veszteglőhely vízterülete, valamint a kikötőhöz tartozó vízterület

Víziúttá nyilvánítás, víziút nyilvántartása:

A miniszter az állam tulajdonában lévő hajózható vizeket – a víziutak osztályba sorolása és nyilvántartása szabályainak megállapításával – rendeletben víziúttá nyilvánítja.

Víziutat nemzetközi víziúttá nemzetközi szerződés nyilváníthat. **Megjegyezzük, hogy Magyarországon nemzetközi víziút a Duna a teljes hazai szakaszon és a Tisza Tokajtól a déli határig.** Nemzetközi víziutat és az azon kijelölt közforgalmú kikötőket bármely állam lobogója alatt közlekedő úszólétesítmény használhatja.

A miniszter a nem állami tulajdonban lévő hajózható vizeket a tulajdonos kérelmére, rendelettel víziúttá nyilváníthatja.

Azokat az állami tulajdonban lévő felszíni vizeket, amelyek hajózásra alkalmassá tehetők (tervezett víziút), a miniszter rendeletben határozza meg.

A víziúttá nyilvánítás során a miniszter meghatározza:

- a) a víziút osztályba sorolását;
- b) a víziút hullámjellemzők szerinti hajózási zónába sorolását;
- c) az adott víziútszakaszon vagy a víziút egészén létesítendő szükségkikötők legkisebb számát;
- d) a víziúton a hajóút jellemző méreteit, beleértve a legkisebb és legnagyobb hajózási vízszintet.

A víziutak nyilvántartását a hajózási hatóság végzi.

Víziút üzemeltetésére vonatkozó előírások

A víziutat folyamatosan olyan állapotban kell tartani, hogy az alkalmas legyen az osztályának megfelelő úszólétesítmények rendeltetésszerű közlekedésére. **A nagyhajók rendszeres közlekedésére alkalmas víziúton a hajóutat ki kell tűzni.**

A víziút és a szükségkikötők rendeltetésre alkalmas állapotban tartása, fejlesztése, a hajóút kijelölése és kitűzése a víziút fenntartójának feladata. A zárt öbölben vagy medencében elhelyezkedő kikötőhöz csatlakozó vízterületen a hajóút fenntartása, kijelölése és kitűzése – a szükségkikötő kivételével – a kikötő üzemben tartójának feladata. Zárt öbölben vagy medencében elhelyezkedő több kikötő esetében a bejárat, a fordítóhely és a közösen használt vízterületek fenntartásáról, kitűzéséről a kikötők üzembentartói együttesen gondoskodnak.

A hajóút kijelölését és kitűzését a vízügyi hatóság engedélyezi. A hajózást irányító jelek elhelyezéséről a hajózási hatóság rendelkezik, illetve azt engedélyezi.

Nemzeti víziutat – nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése hiányában – idegen állam lobogója alatt közlekedő úszólétesítmény – a kedvtelési célú kishajó és a csónak kivételével – csak a hajózási hatóság által, díj ellenében kiadott víziúthasználati engedéllyel veheti igénybe.

A víziutat érintő munkavégzés közlekedési feltételeit a hajózási hatóság külön engedélyben (munkavégzési engedély) határozza meg.

Kikötő

A kikötő üzemeltetés formája

A kikötő az üzemeltetés formája szempontjából lehet:

- a) **közforgalmú**, amelyet a kikötő üzemben tartója által meghirdetett feltételekkel bárki igénybe vehet,
- b) **saját használatú**, amely az üzemben tartó vállalkozásában végzett személyszállítási tevékenység keretében utasok ki- és beszállására, illetve az üzemben tartó részére érkezett áru kirakására vagy az általa onnan továbbított áruk berakására, tárolására szolgál.

Az előző bekezdés b) pontjában meghatározottakon túl saját használatú az a kikötő is, amely

- a) államigazgatási szerv, a Magyar Honvédség, rendvédelmi szerv tulajdonában, illetve használatában van, továbbá

b) egyesület tulajdonában, illetve használatában van, ha a kikötő csak tagsági jogviszony alapján vehető igénybe.

Azt a közforgalmú kikötőt, amelynek földterülete állami tulajdonban vagy az állam meghatározó többségével létrehozott vagyonkezelő társaság kezelésében van, és amely alapvető közlekedési infrastrukturális ellátottsága lehetővé teszi átrakodási, elosztási központként a vízi, vasúti és a közúti személy-, illetőleg áruforgalom összekapcsolását, **országos közforgalmú kikötővé** lehet nyilvánítani. Közforgalmú kikötőt – a miniszter és a költségvetés makrogazdasági megalapozásáért felelős miniszter együttes javaslatára – a Kormány határozatával nyilvánítja országos közforgalmú kikötővé.

Az országos közforgalmú kikötőt az állam az általa vagy részvételével e célra alapított gazdasági társaság útján működteti, illetve az országos közforgalmú kikötő földterületét bérbeadás útján hasznosítja.

Az országos közforgalmú kikötőkkel, továbbá a határkikötőkkel kapcsolatos állami feladatok forrását a költségvetés elkülönítetten biztosítja.

Nemzetközi víziúton lévő közforgalmú kikötőt bármely állam lobogója alatt közlekedő úszólétesítmény igénybe veheti.

Kikötő létesítése, üzemben tartása és megszüntetése

Kikötő – ideértve a veszteglőhelyet is – a hajózási hatóság engedélyével létesíthető, bővíthető, tartható üzemben és szüntethető meg.

A kikötők használatának részletes szabályait a kikötő üzemben tartója kikötőrendben állapítja meg. A kikötőrendet – határkikötő esetén a vámhatóság és a határőrizeti szerv egyetértésével – a hajózási hatóság hagyja jóvá. A közforgalmú kikötő kikötőrendjét – annak jóváhagyását követően – a kikötő üzemben tartója a honlapján, míg a kikötőrend hajóforgalmat érintő részét a hajózási hatóság hajósoknak szóló hirdetményben teszi közzé.

57/2011. (XI.22.) NFM rendelet a víziközlekedés rendjéről (Hajózási Szabályzat)

A Hajózási Szabályzat alapvetően a hajózás feltételeit, a hajózásban résztvevők kötelezettségeit, a hajókon illetve a hajózás során használt jelzéseket, tilalmakat, kötelezettségeket tartalmazza. A tervezők számára releváns részeket az alábbiakban foglaljuk össze.

Az értelmező rendelkezések közül különösen az alábbi fogalmak ismerete nélkülözhetetlen: (Megjegyezzük, hogy a víziközlekedési törvényben használt definíciók némiképp eltérhetnek/eltérnek ezen rendeletben megfogalmazottaktól, amely azonban a lényegi megértést nem befolyásolja.)

Fogalmak

személyhajó: 12 főnél több utas szállítására épített és felszerelt kabinos vagy egynapos utakra szolgáló termes hajó;

kishajó: az a hajó, amelynek hajótesten a kormány és az orrsugár nélkül mért hossza a 20 m-t nem éri el, kivéve a kishajónak nem tekinthető hajók vontatására, tolására vagy mellévett alakzatban való továbbítására épített vagy felszerelt hajót, továbbá kivéve azt a hajót, amelyen 12 főnél több utas szállítását engedélyezték, valamint a kompot és a tolt bárkát;

kötélék: a vontatott kötélek, tolt kötélek, illetve mellévett alakzat;

vontatott kötelék: az egy vagy több hajóból, úszóműből vagy úszó testek kötelékéből összeállított, egy vagy több géphajó (vontatóhajó) által vontatott kötelék; ez utóbbiak a kötelék részét képezik;

toló kötelék: olyan merev kötelék, amelyben található hajók közül legalább egy a köteléket továbbító és tolóhajónak nevezett géphajó előtt helyezkedik el; merevnek kell tekinteni azt az egy tolóhajóból és egy tolt hajóból álló köteléket is, amelyek összecsatolása vezérelt együttmozgást tesz lehetővé;

mellévtett alakzat: olyan egymáshoz oldalukkal csatolt hajókból álló merev kötelék, amelyek közül egyik sem helyezkedik el az alakzatot továbbító géphajó előtt.

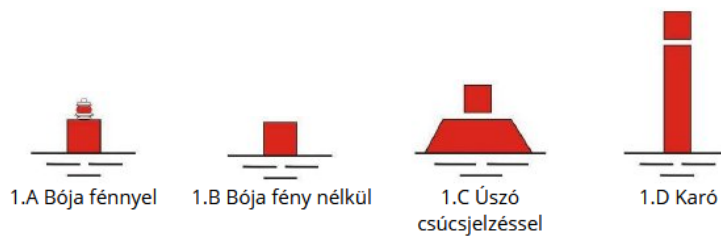
úszómű: rendeltetésszerűen helyhez kötött úszó létesítmény, mint például fürdőhajó, úszódokk, kikötőponton, csónakház;

víziút: a hajózás részére megnyitott természetes vagy mesterséges felszíni víz;

hajóút: a vízi útnak az adott vízállásnál hajózásra használt és jelzésekkel kitűzött része;

II. A HAJÓÚT SZÉLEIT JELZŐ, A VÍZIÚTON ELHELYEZETT JELEK

1. A hajóút jobb oldala

1. ábra

Szín: vörös.

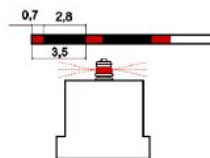
Alak: henger alakú bója vagy úszó vagy karó.

Csúcsjelzés: a nem henger alakú bóján vagy úszón

egy henger formájú, vörös csúcsjel található.

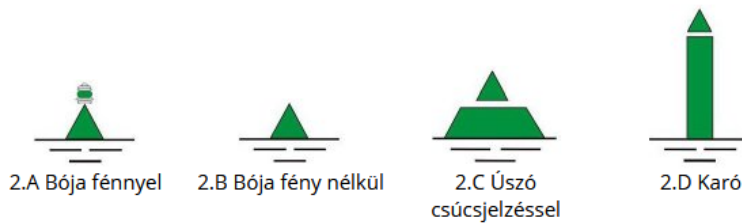
Fény (amennyiben van): vörös villanó fény.

Általában radarreflektorral felszerelve.

Az 1. ábra jelei a hajóút határát és elhelyezkedését jelölik; ezek a jelek a hajóút jobb szélét és a jobb part közeli veszélyeket jelölik.

2. A hajóút bal oldala

2. ábra

Szín: zöld.

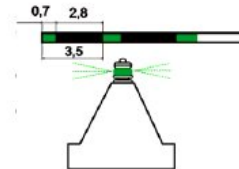
Alak: kúp alakú bója vagy úszók vagy karó.

Csúcsjelzés: (amennyiben van) csúcsával felfelé álló kúp.

Fény (amennyiben van): zöld villanó fény.

Általában radarreflektorral felszerelve.

2a ábra

A 2. ábra jelei a hajóút határát és elhelyezkedését jelölik; ezek a jelek a hajóút bal szélét és a bal part közeli veszélyeket jelölik.

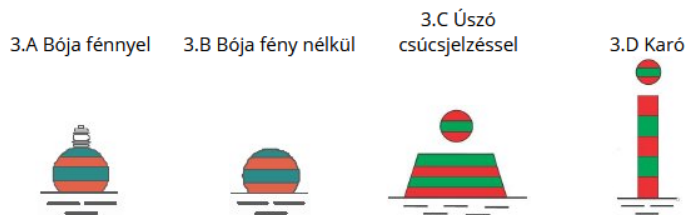
3. A hajóút szétágazása

Szín: vízszintesen vörös és zöld csíkozás.

Alak: előnybe részesítendően gömb alakú bóják, illetve úszók vagy karók.

Csúcsjelzés: vízszintesen vörös és zöld csíkozású gömb alakú csúcsjelzés a bójáknál és az úszóknál kötelező, ha azok nem gömb alakúak.

Általában radarreflektorral felszerelve

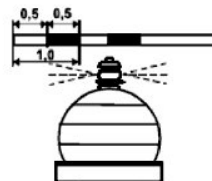
3. ábra

Szín: vízszintesen vörös és zöld csíkozás.

Alak: gömb alakú bóják, illetve úszók.

Csúcsjelzés: vízszintesen vörös és zöld csíkozású gömb.

Fény (amennyiben van): folytonosan smétlődő fehér villanó fény vagy állandó fázisú fehér fény (lehet három felvillanás csoportból álló felvillanás csoportú fehér fény).

3a ábra

A 3. számú jelek a hajóút szétágazásának vagy összefolyásának, valamint a hajóúton belül elhelyezkedő hajózási akadályok jelzésére szolgálnak. Úgy a völgyben, mind a hegymenetben haladó hajók a jelek mellett bármelyik oldalról elhaladhatnak.

Áthaladás állandó híd alatt

1. Ha az állandó híd egyes nyílásait

egy vagy több vörös fényrel vagy vörös-fehér-vörös jelzőtáblával (A.1. jelzés az I-7. melléklet szerint) jelölték meg, ezekben a hídnyílásokban hajózni tilos.

2. Ha az állandó híd egyes nyílásait a felettük elhelyezett

a) D.1a (I-7. melléklet) vagy

b) D.1b (I-7. melléklet)

jelzéssel (I-7. melléklet) jelölték meg, ajánlatos elsősorban ezeket a hídnyílásokat használni.

Ha a hídnyílást az a) pontban említett jelzéssel jelölték, az mindkét irányú áthaladásra nyitott.

Ha a hídnilyást a *b)* pontban említett jelekkel jelölték, az az ellenkező irányú áthaladás számára zárt. Ebben az esetben a hídnilyást az ellenkező oldalon az A.1. tiltó jelzéssel (1-7. melléklet) jelölik.

3. Ha az állandó híd egyes nyílásait a 2. bekezdés szerint jelölték, a jelzés nélküli nyílásokon a hajó csak a saját kockázatára és felelősségére haladhat át.

D AJÁNLÓ JELZÉSEK

D.1 Ajánlott átjáró

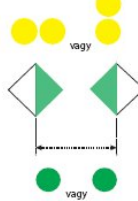
a) mindkét irányban
(lásd a 6.25, 6.26 és 6.27 cikket)

b) csak a megadott irányban
(az ellenkező irányban az áthaladás tilos)
(lásd a 6.25, 6.26 és 6.27 cikket)

D.2 Ajánlatos a jelzett területen maradni
(hídnilyáson és duzzasztómű nyílásán
való áthaladásnál)
(lásd a 6.24 cikket)

D.3 Ajánlott haladási irány:
a nyílal jelzett irányban

az állandó fénytől a villanó fény felé

Duzzasztóművek és zsilipek

Hajózási létesítményekkel összefüggően kiemeljük a rendelet duzzasztóművekre és zsilipkamrákra előírt rendelkezéseit:

Áthaladás duzzasztóművön

A duzzasztómű átjárónyílásán az áthaladás tilalmát egy vagy több vörös fénnel vagy vörös-fehér-vörös táblával lehet jelölni. A duzzasztómű átjárónyílásán az áthaladás csak akkor szabad, ha azt jobbról és balról E.1. jellel (zöld-fehér-zöld tábla vagy zöld fény) jelölték.

Áthaladás zsilipen

A hajó a zsilip várakozóhelyéhez közeledésekor köteles csökkenteni sebességét. Ha nem tud, vagy nem szándékozik azonnal behajózni a zsilipbe és ha a parton B.5. táblát helyeztek el, a tábla előtt köteles megállni.

B.5 A Szabályzatban megállapított esetben köteles megállni
(lásd a 6.26 és 6.28 cikket)

A zsilip várakozóhelyén és a zsilipben a hajózási információs szolgálattal való kapcsolattartásra szolgáló rádiótelefonnal felszerelt hajó köteles az adott zsilipre kijelölt hullámhosszon vételkészzen állni.

A zsilipen való áthaladás a várakozóhelyre érkezés sorrendjében történik. A kishajó külön zsilipelésre nem tarthat igényt, az csak a zsilipszemélyzet értesítése után hajózhat be a

zsilipkamrába. Ezen túlmenően, ha kishajók más fajtájú hajókkal együtt zsilipelnek, csak azok után hajózhatnak be a zsilipkamrába.

A zsiliphez közeledve, különösen a várakozóhelyen, az előzés tilos.

A zsilipben a horgonyt teljesen fel kell emelni. Ez a rendelkezés a várakozóhelyre is vonatkozik, amennyiben horgony használatára nincs szükség.

A zsilipbe behajózásnál a hajónak - a zsilipkapuval, védőberendezéssel, más hajóval, úszó testek kötelékével vagy úszóművel való ütközés elkerülésére - sebességét csökkentenie kell.

...

A zsilip előtti várakozóhelyhez közeledve, továbbá a zsilipbe behajózva, illetve onnan kihajózva a gyorsjáratú hajó olyan sebességgel köteles haladni, amely nem okoz kárt a zsilipben, a hajókban vagy az úszómunkagépben és a hajón tartózkodó személyekre nézve semmilyen veszélyt nem jelent.

A hajózás biztonságának és rendjének fenntartása, az áthaladás gyorsítása és a kihasználtság érdekében a zsilip személyzete e cikk rendelkezéseitől eltérő, illetve azokat kiegészítő utasításokat adhat. A zsilipben és a zsilip várakozóhelyén tartózkodó hajó köteles ezeket az utasításokat követni.

Behajózás a zsilipbe és kihajózás abból

A zsilipbe való behajózás szabályozása - nappal és éjszaka - a zsilip egyik vagy mindkét oldalán elhelyezett következő jelzésekkel történik:

- a) két egymás felett elhelyezett vörös fény: a behajózás tilos, a zsilip nem üzemel;
- b) egy vörös fény vagy két vízszintesen elhelyezett vörös fény: a behajózás tilos, a zsilip zárva;
- c) a két vízszintesen elhelyezett vörös fény egyike nem világít, illetve egy-egy vízszintesen elhelyezett vörös és zöld fény, vagy egy vörös és felette egy zöld fény: a behajózás tilos, a zsilip nyitásra előkészítés alatt áll;
- d) egy vagy két vízszintesen elhelyezett zöld fény: a behajózás szabad.

A zsilipből való kihajózás szabályozása - nappal és éjszaka - a következő jelzésekkel történik:

- a) egy vagy két vörös fény: a kihajózás tilos;
 - b) egy vagy két zöld fény: a kihajózás szabad.
3. Az 1. és 2. bekezdésben előírt egy vagy két vörös fényt egy A.1. tábla helyettesítheti. Az ugyanezen bekezdésekben előírt zöld fényt, illetve zöld fényeket egy E.1. helyettesítheti.
4. Fény- vagy táblajelzés hiányában tilos be-, illetve kihajózni a zsilipszemélyzet külön engedélye nélkül.

A.1 Áthaladni tilos (általános jelzés) (lásd a 6.08, 6.16, 6.22, 6.22-bis, 6.25, 6.26, 6.27 és 6.28-bis cikkeket)

Táblák

vagy vörös fények

vagy vörös zászlók

Két egymás felett elhelyezett tábla, fény, illetve lobogó a tartós tilalmat jelzi

E.1 Az áthaladás engedélyezett (általános jelzés)
(lásd a 6.08, 6.16, 6.26, 6.27 és 6.28-bis cikkeket)
tábla

vagy zöld fények

vagy zöld zászlók

A zsilipen való áthaladás sorrendje

A korábbi bekezdésétől eltérően a zsilipen áthaladáskor elsőbbség illeti meg:

- a) az illetékes hatóságok, a tűzoltóság, a rendészeti szerv és a vámszerv, valamint a mentő- és egészségügyi feladatokat ellátó szolgálatok halaszthatatlan okok miatt közlekedő hajóját;
- b) az illetékes hatóság által erre feljogosított és az alábbiak szerint vörös lengőt viselő hajót:

Az a hajó, amelynek az illetékes hatóság azokon a helyeken, amelyeken az áthaladás rendjét szabályozza, áthaladási elsőbbséget biztosít, az e Szabályzat egyéb rendelkezéseiben előírt jelzéseken kívül viselni köteles nappal a hajó mellső részén olyan kellő magasságra felvont egy vörös lengőt, hogy az jól látható legyen.

Amennyiben ilyen hajó közeledik a zsilip várakozóhelyéhez vagy ott tartózkodik, más hajó köteles a lehető legnagyobb mértékben megkönnyíteni az ilyen hajó áthaladását.

Munkát végző úszómunkagép és fennakadt vagy elsüllyedt hajó jelzései

1. Munkát végző úszómunkagépnek és mélységmérést vagy hidrográfiai, illetve egyéb munkát végző veszteglő hajónak viselnie kell:

a) azon az oldalon vagy oldalakon, amely felől a hajóút szabad:

aa) Éjszaka:

két szokásos, vagy közepesen erős, egymás felett kb. 1 m távolságban elhelyezett zöld fényt;

ab) nappal:

két egymás felett kb. 1 m távolságban elhelyezett zöld kettős kúpot és megfelelő esetekben;

b) azon az oldalon, amely felől a hajóút nem szabad:

ba) éjszaka:

egy szokásos vagy közepesen erős vörös fényt, az a) pontban előírt két zöld fény közül a felsővel azonos magasságban elhelyezve és azzal azonos fényerővel;

bb) nappal:

egy vörös gömböt az a) pontban előírt két zöld kettős kúp közül a felsővel azonos magasságban elhelyezve, valamint abban az esetben,

510/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet a kikötő, komp- és révátkelőhely, továbbá más hajózási létesítmény létesítéséről, használatbavételéről, üzemben tartásáról és megszüntetéséről

Fogalmak

Az értelmező rendelkezések közül az alábbi **fontosabb fogalmakat** emeljük ki:

személykikötő: utasforgalomra szolgáló kereskedelmi kikötő, amely lehet

hajóállomás, ahol a személyek hajóra, illetve hajóról partra jutását egy vagy több úszóművön keresztül biztosítják,

kiépített partfalú kikötő, ahol közvetlenül a partfalhoz lehet kikötni,

úszóműállítás: parthoz vagy egyéb módon rögzített úszóművel kialakított, úszólétesítmények tartózkodására szolgáló és úszóműves kikötőhelynek nem minősülő veszteglőhely,

úszóműves kikötőhely: olyan kikötőhely, amelynél az úszólétesítmények az utasok be- és kiszállása (hajóállomás) vagy rakodási műveletek (úszóműves rakodóhely) céljából a parthoz tartósan kikötött és kikötőeszközökkel ellátott úszóműhöz köthetnek ki. Az úszóműves kikötőhely lehet önálló hajóállomás vagy kikötő része,

úszóműves rakodóhely: olyan kikötőhely, amelynél az úszólétesítmények úszóműhöz köthetnek ki és ott rakodási műveleteket végezhetnek.

kompátkelőhely: közúti/vasúti jármű átkelését biztosító vízijármű kikötésére, és a közúti, illetve vasúti pályával való összekötésre szolgáló kikötőhely,

révátkelőhely: gyalogos átkelő forgalmat kiszolgáló vízijármű kikötésére szolgáló kikötőhely,

Hajózási hatósági eljárások

a) elvi létesítési engedélyezési eljárás,

- b) létesítési engedélyezési eljárás,
- c) használatbavételi engedélyezési eljárás,
- d) üzemben tartási engedélyezési eljárás,
- e) fennmaradási engedélyezési eljárás,
- f) rendeltetéstől eltérő használati engedélyezési eljárás,
- g) megszüntetési engedélyezési eljárás,
- h) adatváltozás átvezetése.

A hajózási hatóság engedélye nélkül végezhető

- a) hajózási létesítmény olyan felújítása (karbantartása), amely nem jár együtt a létesítmény rendeltetésszerű használatának korlátozásával, és nem okoz eltérést a létesítési és használatbavételi engedélyben foglaltakhoz képest,
- b) az engedélyezett tevékenységnek megfelelő műszaki jellemzőkkel és paraméterekkel rendelkező elem cseréje,
- c) a létesítési engedélyben megállapított geometriai méretek visszaállítása (kivéve külön jogszabály szerint engedélyköteles vízimunka),
- d) a 25 m² alatti fedélzeti területű úszóműállás létesítése és használatba vétele.

A hajózási hatóság engedélye nélkül végezhető munkát az üzemeltető előzetesen köteles bejelenteni a kikötő használatbavételét engedélyező hajózási hatóságnak.

Adatlap

Az engedély iránti kérelmet a kérelmező írásban vagy elektronikus úton terjeszti elő.

A kérelmet a hajózási hatóság által rendszeresített formanyomtatványon (ADATLAP) a következő adattartalommal kell benyújtani

- a) kérelmező értesítési címe (telefon/fax, e-mail-cím),
- b) kérelemmel érintett, illetve szomszédos ingatlan ingatlan-nyilvántartási adatai (tulajdoni lap, helyszínrajz),
- c) a 2. pont szerinti ingatlanok földrajzi koordinátái (EOV, GPS, folyamkilométer),
- d) korábbi hatósági eljárásokra utalás (eljáró hatóság megnevezése, eljárás tárgya, határozat száma),
- e) tervdokumentációt készítő tervező adatai, amennyiben tervdokumentáció kerül benyújtásra (neve, címe, tervezői jogosultságának száma),
- f) mellékletek felsorolása.

Az alábbiakban ismertetjük a különböző hatósági eljárásokkal kapcsolatos előírásokat.

Az elvi létesítési engedély

A hajózási létesítményre vonatkozó létesítési, illetőleg a rendeltetés megváltoztatása iránti kérelem benyújtása előtt, annak elhelyezésére, általános kialakítására, a műszaki, geometriai jellemzőire, illetőleg új rendeltetése megvalósíthatóságára, továbbá az azzal kapcsolatos

szakmai követelmények jogszabályban meghatározott előírásoktól eltérő műszaki megoldásának előzetes tisztázására elvi létesítési engedély kérhető.

Üzemelő vagy építés alatt álló – e rendelet hatálya alá tartozó – kikötő, átkelőhely 1000 méteres körzetében tervezett kikötőre/átkelőhelyre minden esetben elvi engedélyt kell kérni.

Az elvi létesítési engedélyt a hajózási hatóságtól kell kérni.

Elvi létesítési engedély iránti kérelem elbírálásához a kérelmező építési jogosultságának igazolása nem szükséges.

Az elvi létesítési engedély iránti kérelem benyújtása során – annak tartalmától függően – igazolni kell a tervezési jogosultságot.

Az elvi létesítési engedély iránti kérelemhez mellékelni kell a tervezett műszaki megoldás előtervét és műszaki leírását...

Az elvi létesítési engedély iránti kérelem elbírálása során a hajózási hatóság vizsgálja, hogy

a) a tervezett hajózási létesítmény megfelel-e a jogszabályokban előírt szakmai és műszaki követelményeknek, illetőleg az azoktól eltérően tervezett műszaki megoldás engedélyezhető-e,

b) a tervezett hajózási létesítmény elhelyezése, rendeltetése és kialakítása megfelelő-e, illetve alkalmas-e a rendeltetésszerű használatra.

Az engedély hatályának időtartama nem haladhatja meg az egy évet. Az engedély időbeli hatálya, ha a vonatkozó jogszabályok időközben nem változtak meg, egy ízben legfeljebb egy évvel meghosszabbítható.

(2) Az elvi létesítési engedély alapján építési munka nem végezhető.

(3) Az elvi létesítési engedély a létesítési engedély megadását illetően a hajózási hatóságot az (1) bekezdésben foglaltak keretei között és az (5) bekezdés figyelembevételével köti azokban a kérdésekben, amelyekről az elvi létesítési engedélyben kifejezetten rendelkezett, kivéve, ha a vonatkozó jogszabályok a létesítési, engedélyezési eljárás megindítását megelőzően megváltoztak.

(4) Az elvi létesítési engedély hatályát veszti, ha a véglegessé válásától számított egy év elteltéig nem kérnek létesítési engedélyt a létesítményre, illetve az igénybe venni tervezett területre időközben létesítési engedélyt adtak ki.

(5) Ugyanazon területre több elvi létesítési engedély is kiadható.

A létesítési engedélyezési eljárás

A létesítési engedély iránti kérelem benyújtása során az alábbiakat kell igazolni:

a) a kérelmező építési jogosultságát;

b) azt, hogy a tervezett műszaki megoldás megfelel a vonatkozó jogszabályoknak, valamint a tervező a terv készítéséhez szükséges tervezői jogosultsággal rendelkezik, továbbá a vonatkozó nemzeti szabványtól eltérő műszaki megoldás alkalmazása esetén a szerkezetnek, eljárásnak vagy számítási módszernek a szabvánnyal való legalább egyenértékűségét, illetve azt, hogy az építmény tervezésekor alkalmazott műszaki megoldás megfelel az építményekkel szemben támasztott általános követelményeknek;

c) azt, hogy a létesítménnyel érintett ingatlanon üzemelő vagy tervezett közművek üzemben tartói a szolgáltatást biztosítják, illetve elutasító nyilatkozat esetén a közműkiváltó műszaki megoldás lehetőségét.

A létesítési engedély iránti kérelemhez mellékelni kell:

a) a tervezett hajózási létesítményre vonatkozó külön előírások szerint meghatározott tartalmú műszaki tervdokumentációt 3 példányban, nyilatkozatot a tervezett üzemeltetési formáról;

b) helyszínrajzot:

ba) a parti területre az ingatlanügyi hatóság által kiadott, három hónapnál nem régebbi térképmásolat alapján,

bb) a vízterületek vonatkozásában a későbbi fejezetben leírtak szerint,

bc) a helyszínrajzokon a létesítéssel érintett területek határát meghatározó pontokat ábrázolni és koordinátáit [EOV, GPS (legalább négy ponton), folyamkilométer] megadni szükséges,

bd) a helyszínrajzhoz az eredeti térképlap másolatát csatolni kell.

A jogszabály külön fejezetben részletezi az egyes hajózási létesítmények **létesítési engedélykérelméhez benyújtandó tervdokumentáció tartalmát:**

Kikötő, komp- és révátkelőhely valamint hajókiemelő berendezés esetén:

a) a kikötő, illetve átkelőhely létesítésének célját (pl. kereskedelmi, ipari, személy-, kedvtelési célú hajók számára szolgáló kikötő, kompátkelés),

b) átnézeti térképet (1:10 000-től 1:25 000-ig méretarányban),

c) a kikötő/átkelőhely és a hajókiemelő berendezés telepítési helyszínrajzát 1:2000–1:5000 méretarányban, amely tartalmazza a tervezett létesítményeket a meglévő és bontásra előírányozott létesítményekkel együtt, valamint 1:200–1:500 méretarányban a jellemző keresztmetszelvényeket,

d) a kikötő vízterületének, valamint a hozzá kapcsolódó víziút 500-500 m (az átkelés esetében annak tengelyétől mért 200-200 m, ha az átkelés jeleit ennél nagyobb távolságban kell elhelyezni, akkor az elhelyezés távolságáig) hosszú (tavon széles) szakaszának, hajókiemelő berendezés partterületét határoló (a kiemelésre szolgáló) vízterület 100 m szélességű (ha a meder ennél kisebb szélességű, akkor a teljes mederszélességre kiterjedő) mélységvonalas helyszínrajzát a hajózási kisvízszint (HKV) és a hajózási nagyvízszint (HNV), a legnagyobb vízszint (LNV) és a legmagasabb jeges vízszint megjelölésével, amelyen a mélységvonalakat a vízterületre előírt kitzzési tervnek megfelelően kell alkalmazni,

e) talajmechanikai szakvéleményt,

f) a létesítéshez szükséges ingatlan földnyilvántartási adatokat (ingatlan-nyilvántartási szemlét),

g) a kikötő térségére jellemző vízmérce alap- és vízállásadatait országos rendszerben (nulla pont magassága, LKV, HKV, KÖV, HNV, LNV, MÁSZ) meghatározottak szerint,

h) tavi kikötő esetében az uralkodó széljárás meghatározását,

i) a kikötő/átkelőhelyet használó úszólétesítmények főméreteit (hossz, szélesség, legnagyobb merülés),

j) a kikötő/átkelőhely kapcsolatát, a közúti, vasúti pályával, csővezetékekkel,

k) a kikötő építményeinek tervét és leírását, valamint véglegessé vált hatósági engedélyeit,

l) tervezői nyilatkozatot a hajózási építményeknek a műszaki leírásban megfogalmazott tevékenységre való műszaki alkalmasságáról.

Úszóműves rakodóhely, hajóállomás, úszóműállítás, hajóhíd, veszteglőhely, vízisportpálya és vízi repülőtér esetén:

- a) az általános helyszínrajzot és a létesítmény elhelyezésének műszaki terveit;
- b) a létesítmény vízterületének, valamint a víziút hozzá kapcsolódó 500-500 m hosszú szakaszának mélységvonalas helyszínrajzát;
- c) a helyi vízmérce alapadatait (ha nincs, akkor a legközelebbi országos vízmérce alapadataira vonatkoztatott helyi adatokat): helye, 0 pont magassága, legkisebb vízállás, legnagyobb vízállás;
- d) a létesítmény részét képező és azt használó úszó létesítmény jellemző adatait;
- e) az üzemeltetési rend tervét (ha a hajózási létesítményre azt jogszabály előírja, akkor a külön jogszabályban meghatározottak szerint);
- f) úszóműves rakodóhely, hajóállomás, nyilvántartásba vételre kötelezett úszóművekből álló úszóműállás és hajóhíd esetében:
 - fa) a csatlakozó partél előntési vízszintjét,
 - fb) közúti kapcsolatát,
 - fc) az úszólétesítményen – a vízbe esett személyek kimentésére – elhelyezett mentőeszközöket,
 - fd) az úszólétesítmények kikötési helyeinek, közlekedési útjainak és munkahelyeinek (munkaterület) megvilágítását,
 - fe) az alkalmazott úszólétesítmények (veszélyhelyzetben könnyen oldható) kikötését és az illetéktelen beavatkozástól való védelmét.

Csak csónakok fogadására alkalmas kikötők esetén:

- a) a kikötő létesítésének célját,
- b) átnézeti térképet (1:10 000-től 1:25 000-ig méretarányban),
- c) a kikötőről telepítési helyszínrajzot kell benyújtani (1:2000–1:5000 méretarányban) amely tartalmazza a kikötő tervezett létesítményeit a meglévő, és bontásra előirányzott létesítményekkel együtt,
- d) a kikötő vízterületének, valamint a hozzá kapcsolódó víziút 200-200 m hosszú, tavon 200 m-es sugarú körbe eső szakaszának mélységvonalas helyszínrajzát,
- e) a létesítéshez szükséges ingatlan földnyilvántartási adatait (telekkönyvi szemléjét),
- f) tavi kikötő esetében az uralkodó széljárás meghatározását,
- g) a kikötő megközelíthetőségének leírását,
- h) a kikötő építményeinek tervét és leírását, valamint véglegessé vált hatósági engedélyeit,
- i) tervezői nyilatkozatot a műszaki leírásban megfogalmazott tevékenységre való műszaki alkalmasságáról és az egyes építmények előírásoknak, szabványoknak való megfeleléséről.

Az engedély időbeli hatálya: A létesítési engedély a véglegessé válásának napjától számított két évig hatályos. A hajózási hatóság a létesítési engedély hatályát kérelemre 1-1 évvel, de összesen legfeljebb 5 év teljes tartamra meghosszabbíthatja, ha közben a fennálló szabályok, körülmények nem változtak meg.

A létesítési engedélytől és az ahhoz tartozó helyszínrajztól és **műszaki tervektől való eltéréshez a hajózási hatóság engedélye szükséges**, kivéve azt az eltérést, amely

- a) nem érinti a létesítmény helyszínrajzi elhelyezését, rendeltetését, és

- b) nem változtatja meg befogadó vagy teljesítő képességét, geometriai paramétereit, és
- c) nem változtatja meg az alkalmazott berendezéseket,
- d) nem létesítési vagy építési engedélyköteles.

A létesítési engedély nem váltja ki a jogszabály alapján kötelező egyéb engedélyeket, különösen

- a) a vízjogi engedélyt,
- b) az épületekre az építési engedélyt (illetve az elvi építési engedélyt),
- c) környezetvédelmi engedély alapján létesíthető, üzemeltethető hajózási létesítmény esetén a véglegessé vált környezetvédelmi engedélyt,
- d) termőföld vagy belterületi, de mezőgazdasági művelés alatt álló föld felhasználásával járó építési tevékenység esetén az ingatlanügyi hatóság más célú hasznosításhoz adott engedélyét.

A használatba vételi engedély

A létesítési engedélyhez kötött hajózási létesítmény csak használatbavételi engedély alapján vehető használatba és üzemeltethető a továbbiakban.

A használatbavételi engedély iránti kérelemnek tartalmaznia kell:

- a) a létesítmény helyének és rendeltetésének megjelölését, illetőleg a hajózási létesítmény megnevezését,
- b) a létesítési engedély számát és keltét és azt, hogy a létesítési engedély kérelem szerinti adatlapban meghatározottakban változás nem történt,
- c) kikötő esetében az üzemeltetési formát.

A kérelem benyújtásakor igazolni kell:

- a) azt, hogy az építési munkát a létesítési engedélynek, az ahhoz tartozó helyszínrajznak és műszaki terveknek, továbbá az esetleg engedélyezett eltérésnek megfelelően, a szakmai, minőségi és biztonsági előírások megtartásával szakszerűen végezték, valamint az építmény rendeltetésszerű és biztonságos használatra alkalmas,
- b) ha a hajózási létesítményt a véglegessé vált és végrehajtható létesítési engedélytől, valamint a jóváhagyott műszaki tervdokumentációtól eltérően alakították ki, de az eltérés nem engedélyhez kötött, a felelős műszaki vezető eltérést ismertető nyilatkozatát,
- c) a közműcsatlakozás megtörténtét.

A kérelemhez mellékelni kell

- a) a megvalósulási tervdokumentációt 3 példányban, valamint az engedélyezési eljárásba bevonandó szakhatóságok száma szerint további 1-1 példányban,
- b) azoknál a hajózási létesítményeknél, amelyekre jogszabály üzemeltetési szabályzatot vagy kikötőrendet (együtt szabályzat) ír elő, a kérelemhez csatolni kell a jóváhagyott szabályzatot vagy annak tervezetét.

A fennmaradási engedély

Ha a hajózási létesítményt (létesítményrészt) engedély nélkül vagy az engedélytől eltérő módon (a továbbiakban: szabálytalanul) létesítették, a hajózási hatóság arra – az építtető vagy a létesítménnyel rendelkezni jogosult kérelme alapján – fennmaradási engedélyt ad, ha a szabályossá tétel feltételei fennállnak vagy megteremthetők és a létesítő létesítési jogosultságát igazolta. A hajózási hatóság az építtetőt – kérelem hiányában – a fennmaradási engedély iránti kérelem benyújtására felhívhatja vagy az eljárást hivatalból lefolytathatja.

Ha az építtető az értesítés szerinti határidőig nem nyújtja be a fennmaradási engedély iránti kérelmét, illetőleg az azzal kapcsolatos hiánypótlási felhívásnak a megadott határidőben nem tesz eleget, vagy a szabályossá tétel érdekében szükséges munkálatok elvégzését a kötelezett nem vállalja, a hajózási hatóság a létesítmény bontását elrendeli.

A fennmaradási engedély egyben a hajózási létesítményre vonatkozó használatbavételi engedély is, amennyiben ennek feltételei fennállnak.

Ha a szabálytalanul megépített hajózási létesítményre, létesítményrészre fennmaradási engedély nem adható, a hajózási hatóság elrendeli

a) a szabályossá tétel érdekében szükséges munkálatok elvégzését, vagy

b) ha a létesítmény fennmaradása átalakítással sem engedélyezhető, a lebontását.

A szabálytalanul létesített hajózási létesítménnyel, létesítményrészrel kapcsolatban elrendelt átalakítást vagy bontást az ingatlan tulajdonosa (haszonélvezője, használója) köteles végrehajtani.

A fennmaradási engedély iránti kérelem elbírálása során a hajózási hatóság vizsgálja különösen, hogy a megépített létesítmény (létesítményrész)

a) megfelel-e a hatályos jogszabályokban foglalt követelményeknek, illetve

b) átalakítással szabályossá tehető-e.

Az üzemben tartási engedély

A hajózási létesítmény a használatbavételi engedélyben meghatározott időszak lejártát követően csak üzemben tartási engedély birtokában üzemeltethető.

Az üzemben tartási engedély iránti kérelemnek az általános kérelem tartalmi követelményein kívül tartalmaznia kell a használatbavételi, illetve – ha ilyen már kiadásra került – a legutóbbi üzemben tartási engedély kiadása óta elvégzett engedélyhez és bejelentéshez nem kötött munkálatok rövid leírását.

A hajózási létesítmény üzemben tartását a hajózási hatóság az alábbi időtartamra engedélyezi:

a) hajóállomásnál, egyéb úszóműves kikötőhelynél, vízisportpályánál, vízi repülőtérenél, úszóműállásnál és hajóhídnál 5 évre,

b) kiépített partfalú kikötőnél, komp- és révátkelőhelynél, csónakkikötőnél és veszteglőhelynél 10 évre.

A jogszabály 1. melléklete a **kikötőkre, átkelőhelyekre, valamint hajókiemelő berendezésekre vonatkozóan kiegészítő követelményeket** határoz meg. Ezek közül néhány a tervezői gyakorlatban rendszeresen előforduló előírást emelünk ki az alábbiakban.

Geometriai méretek, elhelyezés

A nagyhajók fogadására szolgáló kikötő vízterületének fenékszintjét (a továbbiakban: KFSZ) a kikötővel kapcsolódó víziútra érvényes HKV-hez – a víziút osztályának megfelelően megállapított vízmélység alatt 0,4 m-re kell megállapítani

KFSZ = HKV – előírt hajóútmélység – 0,4 m

Kishajók fogadására szolgáló kikötőknél a hatóság által elfogadott merülés figyelembe vételével kell meghatározni úgy, hogy HKV vízállásnál a hajófenék alatt legalább 40 cm vízmélység biztosított legyen.

A nagyhajók közlekedésére szolgáló, bejárati csatornával rendelkező, medencés kikötőben a bejárati csatorna mélységének (BCM) – figyelembe véve az iszapteret – el kell érnie a kikötő vízterületének fenékmélységére előírt mélység alatt legalább 0,2 m-t.

BCM = HKV – előírt hajóútmélység – 0,6 m

A nagyhajók közlekedésére szolgáló kikötő bejárati csatorna szélességét – a HKV alatt az előírt hajóútmélységet 0,2 m-rel meghaladó mélységben – legalább 40 m-ben kell megállapítani (ettől indokolt esetben meglévő tavi kikötőnél a hajózási hatóság eltérést engedélyezhet).

A nagyhajók közlekedésére szolgáló medencés kikötőben kialakított fordítóhelyet úgy kell kialakítani, hogy abba a fogadni kívánt legnagyobb hosszúságú hajó hosszának legalább 1,2-szeresét elérő átmérőjű kör beírható legyen (a medencére előírt vízmélységben).

A nagyhajók közlekedésére szolgáló kikötő méreteit úgy kell megállapítani, hogy a rakpart mellé egyidejűleg annyi hajó állhasson, amennyi a tervezett forgalom lebonyolításához szükséges, és a kikötőben a hajóközlekedés zavartalan legyen. A rakpart hossza a rakodóhoz egyszerre álló áru- vagy személyszállító hajók teljes hosszának legalább 1,2-szerese kell, legyen.

A hajók kikötésére szolgáló partfalakra és fogadó pillérekre kikötőbakokat, kikötőkarikákat kell elhelyezni olyan számban, hogy a hajók kikötése minden vízállásnál biztonságosan legyen elvégezhető. A bakok egymástól való távolsága a nagyhajózás által használt kikötőkben 25–30 m. A függőleges partfalba épített, valamint a rézsűben elhelyezett bakoknak süllyesztett kivitelűeknek kell lenniük.

A nagyhajók fogadására szolgáló kereskedelmi kikötők függőleges kikötőpartfalain a parti bakok függvényében úszó bakokat vagy függőlegesen 1,6–2,0 méterenként kikötőhorgokat, bakokat kell elhelyezni. Teljes partfalmagasságban használható úszó bak beépítése esetén, a parton nem kötelező bakok beépítése.

Használhatóság

A kikötőt úgy kell tervezni, hogy az megfeleljen a területrendezési és fejlesztési, az építési és biztonsági, a honvédelmi, a vízügyi, a közegészségügyi és a járványügyi, valamint a táj- és környezetvédelmi, katasztrófavédelmi előírásoknak, és – „E”, illetve országos közforgalmú kikötő esetében – a nemzetközi jelentőségű víziutakról szóló európai megállapodás követelményeinek is.

A kikötőket és rakodókat úgy kell kialakítani, hogy azok szerves kapcsolatban legyenek a szárazföldi közlekedés létesítményeivel.

Kedvtelési célú vízijárművek részére szolgáló kikötőben az egymás melletti kikötőhelyek kijelölésénél a fogadni tervezett kishajók részére (ha a kikötött kishajó tengelye merőleges a kikötőhelyre) olyan szélességű helyet kell biztosítani, hogy közöttük

- 6,2 méter testhosszúság alatt legalább 1 méter,
- 6,2 méter és azt meghaladó testhossz esetén legalább 1,5 méter,

– 10 méter vagy azt meghaladó testhossz esetén legalább 2 méter

oldaltávolság álljon rendelkezésre. Ez alól azok a kikötőhelyek kivételt képeznek, ahol a hajók oldalirányú elválasztására és kikötésére is rendelkezésre áll megfelelő létesítmény (pl. az eredeti létesítmény dokkszerűen van kialakítva).

Kedvtelési célú vízijárművek részére szolgáló kikötőben a kikötőhelyek megközelítésére szolgáló hajóút szélességét a kikötőhelyet használó hajók hosszának legalább 1,5-szeresére kell tervezni. Kedvtelési célú vízijárművek részére szolgáló kikötőhöz tartozóan a helyi önkormányzati rendeletnek megfelelően személygépkocsi parkolót kell biztosítani.

Biztonság

Telelésre is szolgáló kikötő céljára csak olyan medencét szabad kijelölni, amelyben az úszólétesítmény a zajló jégtől, illetve jégnyomástól védett, illetve védelme megfelelő műtárgyakkal biztosítható.

Medencés kikötő bejárat csatornájából való ki- és behajózás, valamint a folyami nyíltvízi kikötőnél a hajó mozgásának, várakozásának akadálytalanságát biztosítani kell.

Mentőeszközök

A kikötő rakpartján, illetve az állandóan nyitott kikötőpontonon a vízbe esett személyek kimentésére a következő (jóváhagyott) mentőeszközöket kell elhelyezni:

- nagyhajók fogadására alkalmas kikötőben kikötőhelyenként legalább egy kötéllel ellátott mentőgyűrű, valamint egy személyek mentésére szolgáló csáklya,
- személykikötőnél kikötőhelyenként két kötéllel ellátott mentőgyűrű, továbbá tavi és medencés kikötő esetében egy személyek mentésére szolgáló csáklya,
- kishajó- és csónakkikötőnél kikötőnként legalább egy kötéllel ellátott mentőgyűrű, továbbá tavi és medencés kikötő esetében egy személyek mentésére szolgáló csáklya, valamint minden egyes mólón, illetve elkülönülő partszakaszon legalább egy kötéllel ellátott mentőgyűrű.

A kihelyezett mentőeszközöket jól láthatóan meg kell jelölni és azokat folyamatosan használatra kész állapotban kell tartani. A mentőeszközöket a parttól 10 méter távolságon belül kell elhelyezni. A személykikötő függőleges partfalánál az utasok ki- és beszállására megnyitott beszállóhelyet legalább 1 méter magas korlátokkal kell a partfal szélétől elválasztani úgy, hogy a korlát és a partél közötti legalább 0,6 m széles járőfelület alkalmas legyen a kikötői műveletekhez szükséges munkák biztonságos végzésére.

Minden kereskedelmi kikötőben biztosítani kell a hajón vagy a rakodás során keletkezett árumaradék, továbbá minden kikötőben a hulladék, az olajos fenékvíz, illetve egyéb szennyvíz átvételét és szakszerű kezelését.

Függőleges kikötőpartfal vízfelszín alatti részeit a kikötő üzemben tartója köteles 10 évenként megvizsgáltatni és a vizsgálat eredményéről a hajózási hatóságot tájékoztatni.

Veszélyes árukra vonatkozó előírások

A veszélyes áruk rakodására szolgáló kikötőben biztosítani kell a veszélyes áruk nemzetközi belvízi szállításának szabályzatában (a továbbiakban: ADN) a hajók számára előírt biztonsági és környezetvédelmi rendszerek kiszolgálását.

A veszélyes áruk rakodására szolgáló kikötők raktározási építményeit, területeit úgy kell tervezni és kialakítani, hogy a levegő, a talaj, a felszíni, illetőleg felszín alatti vizek

szennyeződése kizárható legyen. Az esetleges környezetszennyezés szakszerű mentéséhez megfelelő anyagokat és eszközöket kell az építményben vagy a területen tárolni.

A veszélyes áruk rakodására szolgáló kikötő tervezésénél az egyéb jogszabályok és szabályzatok tűzvédelemmel kapcsolatos előírásait is meg kell tartani.

A veszélyes áru rakodására szolgáló kikötőt az ADN-ben és az egyéb hajózási jogszabályokban előírt biztonsági távolságok figyelembevételével kell tervezni.

Veszélyes áru rakodására szolgáló kikötőhöz vagy kikötőhelyhez 300 méternél kisebb távolságban nem tervezhető nyíltvízi fordítóhely, másik kikötő bejárata, utasforgalmi építmény (az üzemanyag-szolgáltató, illetve ipari tevékenységet végző helytől tartandó távolság a hajózási hatóság esetenként állapítja meg).

Veszélyes áru rakodására folyami nyíltvízi kikötő a hajózási hatóság elvi létesítési engedélye és előírásai alapján létesíthető.

A 4.3., 6.1., 6.2., 8. osztályú (pl. mérgező, undort keltő, vízzel keveredve robbanó) veszélyes áru rakodására kizárólag medencés kikötő tervezhető, megfelelő környezetvédelmi berendezésekkel. A kikötő területén a szennyezet vízfelület elhatárolására alkalmas eszközt kell üzemkész állapotban tartani.

Úszóműves rakodóhelyekre és hajóállomásokra vonatkozó kiegészítő előírások

A jogszabály 2. mellékletéből az alábbiakban ismertetjük **az úszóműves rakodóhelyekre és hajóállomásokra vonatkozó kiegészítő előírásokat:**

Nagyhajók fogadására alkalmas hajóállomásoknál a kikötőbakokat öntöttvasból, vagy acélköpennyel ellátott vasbetonból kell készíteni és a talaj minőségétől függően legalább 1 m³-es alap (beton) tömbben kell elhelyezni. Az úszóművek kikötését biztosító támgerendáknak és a kialakított támfészkeknek alkalmasnak kell lennie a személykikötőben kiköthető összes úszólétesítmény egyidejű fogadására.

Az egymás mellé köthető úszólétesítmények maximális számát úgy kell meghatározni, hogy a kapcsolódó víziúton a közlekedést és más hajózási létesítmény biztonságos üzemeltetését a kikötött vízijárművek ne akadályozzák.

Határkikötőben az úszóműves kikötőhelynek alkalmasnak kell lennie az utasokat szállító és a víziúton szállítható bármely áruval határvizsgálatra jelentkező úszólétesítmény kikötésére és a határvizsgálat idejére történő veszteglésre. Ellenkező esetben a határkikötő üzemben tartójának ezt kiváltó megoldást kell biztosítania.

A jogszabály mellékletei további előírásokat tartalmaznak a hajóhídra, vízi sportpályákra, csónakkikötőkre is.

191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet az építőipari kivitelezési tevékenységről

A 191/2009 kormányrendelet rendelkezik a kivitelezési tevékenységgel kapcsolatos előírásokról így a kivitelezési dokumentáció tartalmáról, a kivitelezésben résztvevő szereplők feladatairól, ennek keretében az építési hulladék nyilvántartásának módjáról is. A rendelet egyes részei szerepelnek a beszámoló vizsga általános részében is, de ismeretük a szakterületi vizsga teljesítéséhez is szükséges.

Kivitelezési dokumentáció elkészítésére vonatkozó tervezési szerződés

Az építtető, illetve erre irányuló megállapodás esetén a fővállalkozó kivitelező a jogosultsággal rendelkező tervezővel a kivitelezési dokumentáció elkészítésére írásbeli tervezési szerződést köt.

A tervezési szerződés tartalmazza

- a) a vállalt tervezési tevékenység (szakági tervezési tevékenység) pontos megnevezését,
- b) a kivitelezési dokumentációra vonatkozó követelmény (mennyiségi és minőségi mutatók) meghatározását, a kidolgozás részletezettségét, (részletra rajzok, konszignációk, költségvetési kiírás szükséges körét),
- c) a készítendő kivitelezési dokumentáció példányszámát és annak elektronikus formában is történő átadási kötelezettségét,
- d) a terv felülvizsgálatának, ellenőrzésének szabályait,
- e) a szükségessé váló tervmódosítások szabályozását, valamint
- f) tervezői művezetési feladatellátás részletes feltételeit, ha a tervező ilyen feladatot lát el.

Kivitelezési dokumentáció

Kivitelezési dokumentáció alapján végezhető tevékenységek:

A jogszabály több építési tevékenységet is felsorol, amelyek esetén a kivitelezés csak kivitelezési dokumentáció alapján végezhető. Ezek közül a hajózási építmények esetében az alábbi esetek előfordulása vehető figyelembe:

- a) az építésügyi hatósági engedélyhez kötött építési tevékenység,
- b) az az építési tevékenység – ideértve az építési engedélyhez nem kötött építési tevékenységet –, amely esetében
 - ba) a tartószerkezet támaszköze 5,4 méter vagy azt meghaladja,
...
 - bd) a tartószerkezet 1,5 méternél hosszabban kinyúló konzolt tartalmaz,
...
 - bf) 1,5 méternél magasabb földmegtámasztó szerkezet készül és legfeljebb 2,0 kN/m² felszíni teherrel kell számolni,
...
- cb) a terepszint alatti bontás mélysége meghaladja az 1,5 métert.

Kivitelezési dokumentációra vonatkozó követelmények

A rendeletben megfogalmazottak **szertint a kivitelezési dokumentáció** az Étv. 31. § (2) bekezdésében, valamint a tervezési programban megadott alapvető követelmények és egyéb előírások – ellenőrizhető módon történő – kielégítését bizonyító, az építmény megvalósításához szükséges **tervet, műszaki leírást, információt, teljesítménynyilatkozatot és utasítást tartalmazó egységes dokumentum**, amely alapján a tervezett építmény célszerűen és gazdaságosan megvalósítható, továbbá amely

egyértelműen meghatározza az építmény részévé váló összes anyag, szerkezet, termék, beépített berendezés

- a) megnevezését,
- b) helyzetét, méretét, mérettűrését,
- c) számításba veendő hatásainak, követelményeinek megfelelő elvárt műszaki jellemzőket,
- d) minőségi követelményeit,
- e) építésének és beépítésének technológiai feltételeit, valamint
- f) költségeinek meghatározásához szükséges adatokat.

A kivitelezési dokumentáció minden munkarészét olyan léptékben és kidolgozottsági szinten kell elkészíteni, amilyen mértékben az a megértéséhez, a kivitelezéshez, az építési-szerelési munka szakszerű elvégzéséhez, és az építőipari kivitelezés ellenőrzéséhez szükséges. A kivitelezési dokumentáció tartalmi követelménye tekintetében figyelembe kell venni a Magyar Építész Kamara és a Magyar Mérnöki Kamara vonatkozó, szakmai követelményeket megállapító szabályzatait. Megjegyezzük, hogy a hajózási létesítmények tekintetében a hivatkozott szabályzat nem határoz meg követelményeket. A gyakorlatban ezen létesítmények tervei több kapcsolódó szakterületet is érinthetnek így a vízepítési létesítmények, mélyépítési létesítmények kivitelezési dokumentációira vonatkozó előírásokat is szükség lehet alkalmazni.

A kivitelezési dokumentáció tartalma nem térhet el a végleges építésügyi hatósági engedélyben és a hozzá tartozó, jóváhagyott és engedélyezési záradékkal ellátott építészeti-műszaki dokumentációban foglaltaktól kivéve, ha maga az eltérés nem engedélyköteles tevékenység. Ennek betartásáért a tervező felel.

A kivitelezési dokumentációban tervezőnek nyilatkoznia kell, hogy a tervezett létesítmény megfelel az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendeletben meghatározott alapvető követelményeknek valamint a betervezett építési termékek megfelelnek a jogszabályi követelményeknek.

A megkezdett építési-szerelési munkákra vonatkozó kivitelezési dokumentációnak az építési munkaterületen rendelkezésre kell állnia papír alapon is.

A kivitelezési dokumentációt elektronikusan és magyar nyelven kell előállítani. A dokumentációt címlappal, aláírólappal, tartalomjegyzékkel és tervjegyzékkel kell ellátni. A címlap a megvalósítás tárgyát képező építési tevékenység szabatos megnevezésén és az ingatlan azonosító adatain túl tartalmazza az építető nevét megnevezését, valamint a tervező nevét, megnevezését. Az aláírólap tartalmazza a tervezésben részt vett minden tervező nevét, megnevezését, a szakmagyakorlási jogosultságának igazolásaként a tervezési jogosultság (névjegyzéki bejegyzés) számát és a tervező saját kezű aláírását. Az egyes különálló tervlapokon szerepeltetni kell az adott tervrajz pontos megnevezését és méretarányát, önálló ábránként.

Kivitelezési szerződés

A kivitelezési szerződés tartalmazza

a) az építető, alvállalkozói szerződés esetén a megrendelő vállalkozó kivitelező nevét vagy megnevezését, címét vagy székhelyét, elérhetőségét, adószámát, pénzforgalmi számlaszámát, valamint a képviselőjében eljáró személy nevét vagy megnevezését, címét vagy székhelyét, elérhetőségét és elektronikus építési napló (a továbbiakban: e-építési napló)

vezetés esetén az alkalmazás használatához szükséges naplóügyszél-jelét (a továbbiakban: NÜJ),

b) a szolgáltatásra kötelezett vállalkozó kivitelező nevét vagy megnevezését, címét vagy székhelyét, elérhetőségét, adószámát, vállalkozó kivitelezők nyilvántartása szerinti nyilvántartási számát, pénzforgalmi számlaszámát, valamint a képviselőjében eljáró személy nevét vagy megnevezését, címét vagy székhelyét és elérhetőségét,

c) a szerződés tárgyában megjelölve a vállalt építőipari kivitelezési tevékenység vagy építési-szerelési munka pontos megnevezését, az építési munkaterület pontos körülírását (cím, helyrajzi szám), az építményre, építési tevékenységre vonatkozó követelmény (mennyiségi és minőségi mutatók) meghatározásával,

d) a vállalt teljesítési szakaszokat, határidőket részletesen (ideértve a kivitelezési tervszolgáltatásnak, az építési munkaterület átadásának, az építési napló megnyitásának, a tervezett kezdésnek, figyelemmel a (12) bekezdésre, a részteljesítés, az átadás-átvétel, a birtokbaadás határidejét vagy határnapját, az igényelt befejezési határidőt vagy határnapot),

e) a vállalkozói díj összege mellett az elszámolás formáját, módját, a fizetés módját, határidejét, a d) pontban foglaltak figyelembevételével szakaszait,

f) annak rögzítését, hogy az építetű vagy a megrendelő vállalkozó kivitelező, alvállalkozó igénybevételehez nem járul hozzá,

g) a kivitelezési dokumentáció szolgáltatására vonatkozó rendelkezést,

h) az építőipari kivitelezés során keletkező hulladékok – engedéllyel rendelkező kezelőhöz történő – elszállítására (elszállítatására) kötelezett megnevezését,

i) a vállalkozói díj megállapításának alapjául szolgáló árazatlan költségvetési kiírás meglétére történő utalást, ha annak elkészítését e rendelet vagy más jogszabály előírja,

j) az építőipari kivitelezési tevékenység végzése során esetlegesen felmerülő többletmunka, pótmunka elszámolható ellenértékének elszámolási módját,

k) fővállalkozói szerződés esetén a teljesítésigazolás kiadására jogosult építési műszaki ellenőr, alvállalkozói szerződés esetén a teljesítésigazolás kiadására jogosult felelős műszaki vezető megnevezését,

l) a szerződő felek erre irányuló megállapodása és a jogszabályi feltételek fennállása esetén annak rögzítését, hogy a szerződéses jogviszonyukból keletkező vitájuk rendezése érdekében igénybe vesznek-e mediátori közreműködést, illetve jogvitájukat eseti vagy állandó választottbíróság elé terjesztik-e,

m) az építetű nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy a szerződésben meghatározott építőipari kivitelezési tevékenység ellenértékének pénzügyi fedezetével rendelkezik,

n) ha az építetű a fővállalkozó kivitelező részére az ellenszolgáltatása részeként előleg kifizetését biztosítja, az előleg felhasználásának meghatározását és az előleg elszámolásának módját,

o) a felek megállapodása esetén a fővállalkozó kivitelező által a szavatossági, jótállási (a továbbiakban: garanciális), valamint a nem vagy nem szerződésszerű teljesítés esetére nyújtott (a továbbiakban: teljesítési) biztosíték összegének meghatározását, biztosításának formáját, célját, felhasználásának lehetőségét,

p) a tartalékkeret felhasználásának részletes szabályait, ha a szerződő felek tartalékkeretet kötnek ki,

q) a fogyasztó és vállalkozás közötti szerződések részletes szabályairól szóló kormányrendelet (a továbbiakban: Fgyr.) szerinti üzlethelyiségen kívül kötött szerződésnek minősülő kivitelezési szerződés esetén

qa) az Fgyr. szerinti szerződéskötést megelőző tájékoztatást, és

qb) az építető kifejezett nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy kívánja-e a szerződéskötéstől számított 14 napon belül a kivitelezési tevékenység megkezdését,

r) a kivitelező nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy a lakóépület építésének egyszerű bejelentéséről szóló kormányrendeletben meghatározott kötelező felelősségbiztosítással rendelkezik vagy legkésőbb a munkaterület átadásakor rendelkezni fog.

Kivitelezésben résztvevők, feladataik

A kivitelezésben résztvevők bizonyos feladatait az Építési törvény szabályozza, míg a 191/2009 kormányrendelet kiegészítő rendelkezéseket állapít meg a kivitelezés lebonyolításával kapcsolatban.

Építető feladata:

- a szükséges hatósági engedélyek megszerzése, bejelentések megtétele, szerződések megkötése,
- tervező kiválasztása, tervezői művezetés biztosítása
- gondoskodik a kivitelezési dokumentáció meglétéről
- eltakarásra kerülő szerkezetek ellenőrzések biztosításáról szóló értesítés építési naplóban történő rögzítéséről
- az e-építési napló készenlétbe helyezése és építési napló ellenőrzése
- műszaki átadás-átvételi és az építési munkaterület átadás-átvételi eljárásában való részvétel,
- az igazoltan elvégzett teljesítések pénzügyi elszámolásának ellenőrzése
- jogszabályban előírt esetben gondoskodik az építetői fedezetkezelő közreműködéséről,
- teljesítésigazolás kiállítása

Kivitelező olyan építési tevékenységet végezhet:

- amelyhez rendelkezik megfelelő jogosultsággal rendelkező felelős műszaki vezetővel
- amelyhez rendelkezik megfelelő szakképesítésű szakmunkással
- amelyhez rendelkezik alkalmas telephellyel
- amelyhez a kivitelezési dokumentáció az építési helyszínen rendelkezésre áll
- amelyhez, amennyiben a tevékenységhez építési napló vezetés kötelezettsége áll fent, az építési naplót megnyitották
- amely tevékenység végzéséhez rendelkezik hatósági engedéllyel
- amennyiben a tevékenység egyszerű bejelentéshez kötött, megtörtént az egyszerű bejelentés
- amelyre építetővel vagy megrendelő vállalkozó kivitelezővel írásbeli szerződést kötött
- amelynek végzését az építésügyi vagy építésfelügyeleti hatóság nem tiltotta meg

Kivitelező feladata:

- az építetőtől az építési munkaterület átvétele, szükség szerinti lőszermentesítése
- az építési napló megnyitása
- az építési-bontási hulladék mennyiségének és fajtájának folyamatos vezetése az építési naplóban
- az építés során már meglévő, illetve előkerülő természeti, kulturális örökségi, építészeti értékek megőrzése
- annak biztosítása, hogy az építési területen olyan személyek tartózkodjanak, akiknek erre jogosultságuk van

- műszaki átadás-átvétel során a működési próbák elvégzése, hiányosságok megszüntetése
- mérési jegyzőkönyvek kiállítása, az alkalmazott építési termékek teljesítménynyilatkozatainak rendelkezésre bocsátása
- kivitelezési munkaterület visszaadása az építetőnek, alvállalkozó esetén a megrendelő vállalkozó kivitelezőnek
- építési munkaterület őrzése
- az építési munkák befejeztével az építési területről való levonulás végrehajtása
- a teljesítésigazolás alapján kiállított számla eljuttatása építető vagy fedezetkezelő részére
- a saját munkához kapcsolódó elkészült munkarészek ellenőrzése
- legalább a kivitelezési dokumentációban meghatározott, elvárt műszaki teljesítménnyel rendelkező építési termék beépítése

Fővállalkozó kivitelező további feladatai:

- ha az építető nem jelölte ki, az alvállalkozó kivitelezők kiválasztása
- az alvállalkozó kivitelezőkkel történő egyeztetések koordinálása, tevékenységük összehangolása
- az építési napló vezetése, külön megállapodás esetén az alvállalkozói építési napló vezetése

Felelős műszaki vezető feladata:

- az építési-szerelési munkára vonatkozó jogszabályok hatósági előírások, továbbá az építésügyi hatósági (létesítési) engedélyek betartatása, azok betartásának az általa vezetett építkezésen való ellenőrzése,
- az építési napló vezetése, ellenőrzése és lezárása, ha erre a kivitelezőtől megbízást kapott
- az építőipari kivitelezési tevékenység munkafolyamatainak szakszerű megszervezése,
- a kivitelezés során a minőségi követelmények biztosítása, a technológiai, a munkavédelmi és az egészségügyi előírások betartatása,
- a kitűzés helyességének, valamint a geotechnikai és egyéb vizsgálatok megtörténtének ellenőrzése,
- a minőségi vizsgálatok és mintavételek elvégeztetése,
- az azonnali intézkedést igénylő építési műszaki feladatok meghatározása és irányítása,
- a kivitelezési tervektől eltérő, nem építési (létesítési) engedélyköteles kivitelezésnek az építési naplóban történő feltüntetése,
- az építőipari kivitelezési tevékenység befejezésekor, az építési napló alapján az 5. melléklet szerinti hulladék nyilvántartó lap kitöltése és az építetőnek történő átadása,
- az építőipari kivitelezési tevékenység befejezését követően a szakterületére vonatkozó nyilatkozat megtétele annak érdekében, hogy a fővállalkozó kivitelező az építési napló összesítő lapján meg tudja tenni nyilatkozatát,
- az átadás-átvételi eljárásban, a használatbavételi engedélyezési és tudomásulvételi eljárásban, az egyszerű bejelentéshez kötött építési tevékenység megvalósulását igazoló hatósági bizonyítvány kiállításának eljárásában való közreműködés és az ehhez szükséges nyilatkozatok megtétele,
- az alvállalkozói teljesítés igazolása, teljesítésigazolás kiadása, rögzítése az építési naplóban
- az építési munkaterületen keletkezett építési-bontási hulladék mennyiségének naprakész vezetése és az építető értesítése, ha az építési-bontási hulladék mennyisége eléri az építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól szóló jogszabályban előírt küszöbértéket,

- annak ellenőrzése, hogy az építménybe csak a tervező által a kivitelezési dokumentációban meghatározott, legalább az elvárt műszaki teljesítményű építési termék kerüljön beépítésre, és a szakszerű beépítés ellenőrzése,
- az építési naplóban történő rögzítés mellett a tervező által a kivitelezési dokumentációban megjelölt építési termék helyett a megadottal azonos vagy annál jobb teljesítményértékű helyettesítő építési termék kiválasztása a tervező jóváhagyásával és az építető egyetértésével.

Építési műszaki ellenőr megbízására való kötelezettség építési napló vezetéséhez kötött építési tevékenység esetén, ha:

- a kivitelezést több fővállalkozó végzi
- az építési beruházás a közbeszerzési törvény hatálya alá tartozik
- ha a kivitelezési tevékenység nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügy tárgyát képezi
- műemléki védelem alatt álló építmény érintettsége esetén
- építetői fedezetkezelő közreműködése esetén

Az építési műszaki ellenőr feladata:

- az építési munkaterület átadása
- a kivitelezési tevékenység, az építési-szerelési munka szakszerűségének ellenőrzése az építési/létesítési engedély és a hozzá tartozó építészeti-műszaki dokumentáció, valamint a kivitelezési dokumentáció alapján
- az építmény kitűzése helyességének, szükség esetén a geotechnikai, környezetvédelmi és egyéb felmérések, vizsgálatok megtörténtének ellenőrzése
- az építési napló(k) ellenőrzése, a bejegyzések és egyéb jegyzőkönyvek ellenjegyzése, észrevételezése,
- a hibák, hiányosságok, eltérések feltüntetése az építési naplóban,
- a műszaki, illetve gazdasági szükségességből indokolt tervváltoztatásokkal kapcsolatos javaslatok megtétele az építető részére,
- az eltakarásra kerülő szerkezetek ellenőrzésének elvégzése, a műszakilag indokolt további vizsgálatok meghatározása, az ellenőrzések és a vizsgálatok adatainak, valamint a szükséges intézkedések meghatározásának bejegyzése az építési naplóba.
- az átadás-átvételi eljárásban való részvétel,
- egyes építményfajták műszaki teljesítmény-jellemzőinek ellenőrzése, a technológiával összefüggő biztonsági előírások betartásának ellenőrzése,
- a beépített építési termékek teljesítmény nyilatkozatai meglétének ellenőrzése,
- az építési műszaki ellenőri feladatok elvégzésének dokumentálása az építési naplóban,
- műszaki kérdésekben az építető döntéseinek előkészítése,
- műszaki kérdésekben javaslattétel (pl. szakértő bevonására),
- pénzügyi elszámolások, felmérések ellenőrzése,
- teljesítésigazolás kiállítása és átadása vagy megküldése a fővállalkozó részére, rögzítése az építési naplóban
- az építetővel a teljesítésigazolásra vonatkozó eltérő megállapodás esetén műszaki igazolás kiállítása,
- a szerződésben meghatározott vállalkozói díj és a számlázható összegre tett javaslat eltérése esetén az eltérés indoklása és
- a megfelelő műszaki teljesítményű építési termékek beépítésének ellenőrzése

Építési hulladék nyilvántartása

Ahogy a fenti felsorolásokból is látható, a kivitelező kötelessége az építési munkaterületen keletkező építési és bontási hulladékok mennyiség és minőség szerinti nyilvántartása, amiért személyesen a felelős műszaki vezető felel. A 191/2009 sz. kormányrendelet 5. melléklete tartalmazza az építési hulladék nyilvántartó lap formátumát.

A nyilvántartási lap fejlécében fel kell tüntetni az építtetőt valamint a vállalkozót annak KÜJ és KTJ számával* továbbá az építési hely adatait.

A hulladék anyagi minősége szerint az alábbi nyolc kategóriába sorolható:

1. Kitermelt talaj
2. Betontörmelék
3. Aszfalttörmelék
4. Fahulladék
5. Fémhulladék
6. Műanyag hulladék
7. Vegyes építési és bontási hulladék
8. Ásványi eredetű építőanyag-hulladék

A besorolások EWC kódszámát és a mennyiségi küszöbértéket, amely felett a nyilvántartás vezetési kötelezettsége fennáll a 45/2004. (VII. 26.) BM–KvVM együttes rendelet 1. melléklete tartalmazza.

A nyilvántartási lapon továbbá fel kell tüntetni a hulladék kezelésének módját a lerakási helyszínnel együtt.

I.

ÉPÍTÉSI HULLADÉK NYILVÁNTARTÓ LAP

az építési tevékenység végzése során keletkező hulladékhoz

Az építtető adatai: Neve: Címe:		A vállalkozók adatai: Neve, címe: KÜJ, KTJ száma: Neve, címe: KÜJ, KTJ száma: Neve, címe: KÜJ, KTJ száma:			Dátum:
Az építési hely adatai: Címe: Helyrajzi száma: A végzett tevékenység: épület építése, átalakítása, bővítése, felújítása, helyreállítása, korszerűsítése, továbbépítése. (A kívánt rész aláhúzendő!)					
Sorszám	Építési hulladék	Kezelési mód			
		A hulladék anyagi minősége szerinti csoportosítás	EWC kódszám	Tömeg (t)	Megnevezése
1.	Kitermelt talaj				
2.	Betontörmelék				
3.	Aszfalttörmelék				
4.	Fahulladék				
5.	Fémhulladék				
6.	Műanyag hulladék				
7.	Vegyés építési és bontási hulladék				
8.	Ásványi eredetű építőanyag-hulladék				
Összesen:					

* Megjegyzés: 78/2007 kormányrendelet szerinti kiegészítés

KÜJ szám: környezetvédelmi ügyfél jel – természetes személyjogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet egyedi környezetvédelmi azonosító adata, amelyet ügyfél kérelmére a környezetvédelmi vagy vízvédelmi hatóság állít ki

KTJ szám: környezetvédelmi területi jel – környezetvédelmi objektum (pl. telephely) egyedi környezetvédelmi azonosító adata

1995. évi XXVIII. törvény a nemzeti szabványosításról

A nemzeti szabvány alkalmazása önkéntes. Műszaki tartalmú jogszabály hivatkozhat olyan nemzeti szabványra, amelynek alkalmazását úgy kell tekinteni, hogy az adott jogszabály vonatkozó követelményei is teljesülnek.

Magyarország nemzeti szabványügyi szervezete az MSZT (Magyar Szabványügyi Testület).

Az MSZT feladatai közül kiemeljük az alábbiakat:

a nemzeti szabványok kidolgozása, illetve kidolgoztatása, jóváhagyása és közzététele, módosítása és visszavonása,

az európai szabványok nemzeti szabványként való közzététele, összhangban a kapcsolódó jogharmonizációs feladatok teljesítésével, illetve az európai szabványügyi szervezetek tagszervezetei számára előírt határidőkkel,

a nemzetközi szabványok nemzeti szabványként való közzététele,

a nemzeti szabványosítás módszertanának kidolgozása és egyeztetése a szabványosításban érdekelttekkel,

275/2013. (VII. 16.) Korm. rendelet az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól

teljesítménynyilatkozat: az építési termék gyártója által kiállított olyan dokumentum, amely az építési termék teljesítményét a termékre vonatkozó műszaki előírásnak megfelelően, hitelesen igazolja

termékre vonatkozó műszaki előírás: a teljesítménynyilatkozat műszaki tartalmú alapdokumentuma, mely lehet harmonizált európai szabvány, európai műszaki értékelés, vagy ennek hiányában nem harmonizált európai szabvány, más magyar szabvány, Magyarország területén elfogadott nemzeti műszaki értékelés, vagy hatályos építőipari műszaki engedély

Az építési termék akkor teljesíti az épített környezet alakításáról és védelméről törvényben foglalt követelményeket, ha

a) a tervező az építészeti-műszaki dokumentációban a 4. § (1) bekezdésében felsoroltak szerint állapítja meg a beépítendő építési termékek alapvető jellemzői tekintetében azok elvárt teljesítményét, és

b) a beépítés során a tervező előírásai mellett, figyelembe veszik az építési termék gyártójának a termék teljesítményére vonatkozó nyilatkozatát és a tárolására, szállítására, beépítésére vonatkozó előírásait is.

Az építési termék elvárt műszaki teljesítménynek való megfelelését

a) általános esetben az építési termék gyártói teljesítménynyilatkozat,

b) egyedi, hagyományos, természetes, bontott vagy műemléki védelem alatt álló építménybe tervezett építési termék beépítése esetében a felelős műszaki vezető építési naplójában az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló kormányrendelet szerint tett nyilatkozattal

c) tűzvédelmi célú építési termék esetén a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: BM OKF) vizsgálati eredményeken alapuló engedélye

igazolja.

4. § (1) A tervező az építménybe betervezett építési termék elvárt műszaki teljesítményét

a) az építési termék építményben való felhasználásának módja,

b) az építési termék várható élettartama alatt az építésből, az építmény használatából és az üzemeltetéséből származó hatások,

c) az építményt érő várható hatások, és

d) a jogszabályokban az építési termékre, valamint a tervezett épületszerkezetre vonatkozóan meghatározott követelmények és szakmai szabályok

figyelembevételével határozza meg.

Ha a tervező egy bizonyos, egyértelműen beazonosítható építési terméket jelöl meg, az egyben az elvárt műszaki teljesítmény meghatározását is jelenti, azzal, hogy ilyen esetben a termék műszaki előírásában foglalt összes teljesítménykategória lényegesnek tekintendő és az elvárt műszaki teljesítmény ezek szintje, osztálya vagy leírása.

2006. évi LIII. törvény a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről

A törvény célja, hogy az Európai Unió támogatásából finanszírozott projektek megvalósítása gyorsabb, egyszerűbb és egységesebb eljárási rendben történjék meg a rendelkezésre álló források minél hatékonyabb felhasználásával.

A közlekedési infrastruktúra-beruházás során

a) az építési engedélyezés és a vízjogi létesítési engedélyezés iránti kérelem nem utasítható el,

b) a megindult építési engedélyezési eljárás és a vízjogi létesítési engedélyezési eljárás nem szüntethető meg

arra tekintettel, hogy az építési vagy a vízjogi létesítési engedély alapját képező környezetvédelmi engedélyezés iránti eljárás van folyamatban. Az építési engedélyezési eljárást és a vízjogi létesítési engedélyezési eljárást a határozathozatal előtt a környezetvédelmi engedély kiadását követő nyolcadik napig a hatóság felfüggeszti.

49/2002. (XII. 28.) GKM rendelet a kikötő, komp- és révátkelőhely, továbbá más hajózási létesítmények általános üzemeltetési szabályairól, valamint az üzemeltetési szabályzatok alkalmazásáról

A rendelet a hajózási létesítmények üzemben tartóira, használóira és üzemeltetési szabályaira terjed ki. Ez a jogszabály rendelkezik az üzemeltetési szabályzattal és kikötőrenddel kapcsolatos szabályokról. Utóbbi dokumentumok a használatbavételi engedély mellékletét képezik, ezért a vonatkozó szabályok ismerete fontos a tervező mérnökök számára. Az alábbiakban kiemeljük a rendelet néhány lényegesebb pontját.

Üzemeltetés általános szabályai

A használat rendjére vonatkozó részletes **üzemeltetési szabályokat kikötőknél kikötőrendben, az egyéb hajózási létesítményeknél szabályzatban** (a továbbiakban együtt: szabályzat) **a hajózási hatóság jóváhagyásával** az e rendeletben foglalt kötelezően alkalmazandó általános szabályok alapján, **az üzemben tartó állapítja meg**. Az üzemben tartó által megállapított és a hajózási hatóság által jóváhagyott kikötőrend rendelkezéseinek betartása **kötelező a kikötőt használó összes úszólétesítményre és személyre**. A nyilvántartásra nem kötelezett úszóművek esetében az üzemben tartónak üzemeltetési szabályzatot nem kell megállapítani.

A hajózási létesítmény üzemben tartója köteles a létesítmény területén, illetve a létesítmény használói számára könnyen hozzáférhető helyen, a hajózási hatóság által jóváhagyott, és a létesítményre vonatkozó Szabályzatot kifüggeszteni

A hajózási létesítmény üzemben tartója **tűz, környezet, illetve vízszennyezés esetén** köteles:

- a) az intézkedésre jogosult szervezeteket értesíteni,
- b) megtenni a kár enyhítéséhez, behatárolásához szükséges minden intézkedést, továbbá a kikötőben lévő úszólétesítmények személyzetét és azokon tartózkodó más személyeket tájékoztatni,
- c) a nagyobb kár elhárítása érdekében a tűzzel sújtott létesítményt eltávolítani.

A kikötő üzemben tartója a kikötő használata során **kikötőnaplót köteles vezetni**, amelyben fel kell tüntetnie:

- a) a kikötő napi vízi forgalmát (beleértve a veszteglést is), az úszólétesítmények azonosító jeleinek feltüntetésével,
- b) a működésével kapcsolatos jelentősebb eseményeket (pl. baleset, hajózási káreset, vízszennyezés, gyakorlatok),
- c) a jégtörést.

Közforgalmú kikötő forgalmi rend

A közforgalmú kikötőben a menetrend szerint közlekedő hajóknak a kikötéshez az üzemben tartó köteles elsőbbséget biztosítani. Határkikötőben a menetrend szerint közlekedő személyhajók soron kívüli határátlépésre jogosultak. A határátlépés időpontját a rendőrséggel és a vámhatósággal előzetesen egyeztetni kell.

Telelés

Olyan kikötő üzemben tartója, amely télen is üzemel, illetve teleltetési szolgáltatást végez, köteles a kikötőmedence vízterületén a veszteglő úszólétesítmények biztonsága érdekében jégtörést végezni. A telelés idején a jégtöréshez szabad vízterületet kell biztosítani.

Az úszólétesítményeket teleléskor úgy kell elhelyezni, hogy minden létesítmény gyors és balesetmentes megközelíthetősége veszélyhelyzetben is biztosítható legyen. A kikötőbe telelésre beállított úszóegységeket merülésüknek megfelelő vízmélységű területre kell állítani úgy, hogy azok kiapadása nagyobb mérvű vízálláscsökkenés esetén is elkerülhető legyen. Az úszólétesítmények tisztításáról, a hó eltakarításról, a telelési felelősnek kell gondoskodnia.

Veszélyes árut fogadó kikötők

A veszélyes áru rakodására kijelölt hajóállásra csak olyan úszólétesítménnyel szabad kikötöni, amely rendelkezik veszélyes áruk szállítására külön jogszabályban előírt érvényes jóváhagyási bizonyítvánnyal vagy külföldi hatóság által kiállított jóváhagyási bizonyítvánnyal.

A töltést, illetve lefejtést végző tartályhajót úgy kell kikötöni, hogy:

- a) külső harmadik személy beavatkozása nélkül, a töltési, illetve lefejtési művelet akadálymentesen elvégezhető legyen, figyelembe véve a hajó bármilyen irányú elmozdulását és a várható vízállásváltozást, hullámzást is,

b) az elektromos és adatátviteli kábeleket, továbbá a lefejtő csöveket húzó igénybevétel ne érhesse,

c) vészhelyzet esetén bármikor el tudjon távolodni a rakpart mellől.

A biztonságos rakodás végzéséhez a hajózási hatóság által jóváhagyott üzemképes kommunikációs eszközöknek kell rendelkezésre állnia mind a tartályhajón, mind pedig a kikötőben. Amennyiben e célból rádiót vagy telefont használnak, akkor annak robbanás-, illetve szikrabiztosnak és a rakodásért felelős személyek számára könnyen hozzáférhetőnek kell lenniük

A kikötő területén – az üzemben tartó által kijelölt hely kivételével – dohányozni tilos.

A töltési, illetve lefejtési művelet csak az üzemben tartó által kijelölt felelős vezető (műszakvezető) utasítására és a tartályhajó vezetőjének (vagy megbízottjának) hozzájárulásával végezhető, illetve szakítható meg.

Kikötőrend

A kikötőrendben az üzemben tartónak az legalább az alábbi adatokat és feltételeket kell – értelemszerűen – rögzíteni:

a) a kikötő földrajzi azonosítóit, nevét,

b) a kikötő üzemben tartójának nevét, címét,

c) a kikötőrend hatályát,

d) a kikötő rendeltetését, jellegét és igénybevételi lehetőségét (pl. nagyhajók, kishajók fogadása),

e) a kikötőhelyek, hajóállások számát, méreteit,

f) a kikötőre vonatkozó vízmérce adatait,

g) a kikötőre, a bejárati csatornára, a veszteglőhely(ek)re vonatkozó vízrajzi és vízmélységi adatokat,

h) a kikötő igénybevételére vonatkozó eljárást (pl. bejelentkezés),

i) a hajóokmány érvényességének megállapítására a kikötő üzemben tartóját feljogosító rendelkezést, az érvénytelen, illetve visszatartott hajóokmánnyal kapcsolatos szabályokat,

j) a kikötőbe való behajózás, illetve belépés megtiltására vonatkozó részletes szabályokat,

k) a kikötő rakodó vagy az úszólétesítmények kiszolgálására üzemelő berendezéseinek ismertetését (daru, sólya stb.),

l) a rakodási technológia rövid leírását,

m) a tűzvédelmi követelményeket,

n) a kikötő közúti, vasúti, megközelíthetőségét,

o) a kikötő tároló, vagy az egyéb, az árukezeléssel, utas- kiszolgálással kapcsolatos létesítményeinek ismertetését,

p) a hulladékok, veszélyes hulladékok, szennyvíz kezelésének módját (tárolók helye), úszólétesítményről történő kihajózási lehetőségeit,

q) a kikötő egyéb szolgáltatásait,

r) csak utas vagy személyforgalmat bonyolító kikötőben a szociális helységeket,

s) a kikötő helyszínrajzát, feltüntetve valamennyi hajózásbiztonsági, környezetvédelmi és kommunális szolgáltatás, kikötőhelyek, hajóállások, mentőeszközök, berendezések, tájékoztató táblák helyét.

Komp- és révátkelőhely üzemeltetésének általános szabályai

A komp- és révátkelés úszólétesítményeit (a továbbiakban: komp) úgy kell kikötni, hogy a biztonságos ki- és beszállítás elvégezhető legyen.

A kompikötőben a komp használatára vonatkozó szabályokat jól látható módon ki kell függeszteni.

A kompikötőben, csak a hajózási hatóság által kiadott engedélyben meghatározott úszólétesítmény vesztegelhet, illetve üzemelhet.

A kompikötő parterületén a kikötésre szolgáló berendezéseket, a közlekedési utakat szabadon kell hagyni. Téli – üzemelési – időszakban a fentiek síkosságmentesítéséről az üzemben tartónak gondoskodnia kell.

Ha a partviszonyok a veszélytelen be- és kiszállást lehetővé teszik, a révcsonak közvetlenül a parthoz is kiköthet.

Tilos üzemanyagot vételezni akkor, ha az átkelést végző vízijárművön utasok tartózkodnak

Személykikötők üzemeltetésének általános szabályai

Személykikötőben csak a hajózási hatóság által engedélyezett számú, illetve méretű úszólétesítmény köthet ki vagy vesztegelhet.

Személykikötőben csak olyan vízijármű vesztegelhet, amely érvényes hajóokmányokkal rendelkezik. Ez alól a rendelkezés alól az üzemben tartó – megfelelő biztonsági intézkedés megtétele mellett – ideiglenesen felmentést adhat.

A személykikötőt és az azon veszteglő úszólétesítményeket úgy kell kikötni, hogy az megfeleljen az adott víziútszakaszra jellemző vízmozgásnak és vízszintváltozásnak. Szükség szerint a kikötőköteleket – az üzemben tartónak – állítani szükséges, továbbá a felgyülemllett uszadékot el kell távolítani.

A közlekedési utakat, a kihelyezett mentőeszközöket szabadon kell hagyni, azokat még ideiglenesen sem szabad eltorlaszolni, illetve a hozzáférést akadályozni.

A ki- és rákötési módoknak lehetővé kell tennie, hogy bármilyen veszély esetén a gyors helyváltoztatás, illetve menekülés lehetővé váljon.

Utasok fogadását végző személykikötőben az utasok ki- és beszállítása csak az úszóműre elsőként rákötött személyszállító hajóról közvetlenül történhet, illetve más személyszállító hajón keresztül csak abban az esetben szabad, ha az egymás mellett kikötött személyszállító hajók között azonos fedélzeti szinten történhet az utasforgalom és mindkét oldalán korláttal zárt járó biztosított.

A személykikötőben jól látható helyen fel kell tüntetni az alábbi adatokat:

- a) a hajóállomás által fogadni képes úszólétesítmények számát, illetve paramétereit (pl. kikötésre 75 méter hosszú és 40 méter széles terület vehető igénybe),
- b) az üzemben tartó nevét és elérhetőségét (URH-rádiócsatorna száma, telefonszám),
- c) a hajóállomás üzemelésére vonatkozó vízállási korlátozásokat, amennyiben van.

Veszteglőhelyek üzemeltetésének általános szabályai

A veszteglőhelyen művelevező úszólétesítmény köteles manővereit a többi veszteglő úszólétesítmény veszélyeztetése nélkül végezni.

A veszteglő úszólétesítményt a mindenkori vízállásnak és vízjárásnak megfelelően biztonságosan kell lehorgonyozni, illetve kikötni úgy, hogy a többi úszólétesítmény művelevezését a lehető legkisebb mértékben korlátozza. A felgyülemlett uszadék eltávolításáról a veszteglő létesítmény vezetőjének kell gondoskodnia.

Parti kötelet úgy kell rögzíteni, hogy az – szükség esetén – könnyen oldható legyen. Parthoz történő kikötésre csak olyan kikötőeszköz alkalmazható, amely az úszólétesítmény kikötését biztonságosan lehetővé teszi. Kikötéskor a kötelek parti növényzetet és más – nem kikötésre nem szolgáló – műtárgyat nem veszélyeztethetnek.

A veszteglő úszólétesítményt felügyelet nélkül hagyni tilos. Az üzemben tartó köteles a felügyeletről gondoskodni. Kikötő veszteglőhelyén veszteglő úszólétesítmények felügyeletét a kikötő üzemben tartója is elláthatja.

Hajózsilipek üzemeltetésének általános szabályai

A hajózsilipek kitzűző és irányító jeleinek üzemelését, illetve műszaki állapotát a zsilip üzemben tartója ellenőrzi, szükség szerint a javításról, illetve cseréről gondoskodik.

A zsilip használatára az üzemben tartónak közlekedési rendet kell kialakítania, amelyet – a hajózási hatóság jóváhagyását követően – hajósoknak szóló hirdetményben közzé kell tennie. A közlekedési rendnek tartalmaznia kell:

- a) a zsilip főméreteit (hosszúság, szélesség, vízmélység, úrszelvény magasság),
- b) a zsilip üzemben tartójának adatai, elérhetősége (név, cím, telefonszám),
- c) a zsilip üzemelési idejét,
- d) a zsilip és az úszólétesítmény közötti kommunikáció módját (az úszólétesítmény bejelentkezése, a zsilip kezelőszemélyzet utasításai),
- e) a zsiliphez tartozó veszteglőhelyek, várakozóhelyek adatait (helye, paraméterei),
- f) a zsilip speciális jeleit, jelzéseit és az áthaladás különleges lehetőségeit,
- g) a be- és kizsilipelési sorrendet.

13/2001. (IV. 10.) KöViM rendelet a belvízi utakon közlekedő úszólétesítmények hajózásra alkalmassága és megfelelősége feltételeiről, az üzemképesség vizsgálatáról és tanúsításáról

A Víziközlekedésről szóló törvény szabályozza, hogy melyek azok az úszólétesítmények, amelyeket lajstromba kell venni. Az ilyen úszólétesítmények üzemképességi vizsgálatának szabályait, az elvégzendő hatósági szemlékkel kapcsolatos előírásokat a 13/2001 KöViM rendelet szabályozza. A lajstromba vételi eljárásokat az Országos Közúti és Hajózási Hatósági Főosztály Hajóüzem Biztonsági és Regisztrációs Osztálya végzi.

Úszólétesítmények engedélyezése, üzembe helyezési szemle

Úszóművek, úszómunkagépek engedélyezése során az alábbi engedélyezési lépések különíthetők el:

- az építés megkezdése előtt az úszómű terveit jóvá kell hagyatni,
- elfogadott tervek szerint épített úszóművet/úszómunkagépet vízre tétel előtt és működés közben be kell mutatni,
- a származásra vonatkozó dokumentumok benyújtásával lajstromba vételre be kell jelenteni.

Nem kell benyújtani a

a) hajózási hatóság által jóváhagyott títusterv alapján épülő úszólétesítmény részletes terveit;

b) a kishajó építési (átépítési) tervét, kivéve, ha

ba) a kishajó áru fuvarozást vagy közforgalmú személyszállítást végez,

bb) szolgálati célú kishajó épül,

bc) a nagyhajók vagy úszómunkagépek vontatására, tolására vagy mellévett alakzatban való továbbítására szolgáló hajókra terjed ki

Az úszólétesítmény építését, átépítését műszaki vezetőnek kell irányítania és ellenőriznie.

Műszaki vezető az lehet, aki felsőfokú szakirányú végzettséggel vagy középfokú szakirányú végzettséggel és legalább 5 év hajóépítő, hajójavító üzemben szakirányú vagy a hajózásban fedélzeti tiszt, illetve gépüzemi beosztásban szerzett, gyakorlattal rendelkezik.

Az úszómű üzembe helyezés előtti vizsgálatára csak az építési, átépítési tervek jóváhagyása után kerülhet sor. A jóváhagyott tervek szerint elkészült úszóművet a hatósági előírások szerint a vízre bocsátást megelőzően, majd a kikötési helyén, üzemkészen, felszerelten, a rendeltetésszerű használatra felkészített állapotban kell bemutatni.

Az üzembe helyezési szemle során a hajózási hatóság ellenőrzi az úszómű jóváhagyott tervek szerinti kivitelezését, berendezéseinek, felszereléseinek üzembiztos működését, továbbá, hogy a funkciónak megfelelő feladatra való alkalmasság mellett, kielégíti-e a munka- a tűz-, az egészségvédelmi- és a környezetvédelmi előírásokat.

Időszakos szemle

Üzemelő úszólétesítmények üzemképességét a hatósági időszakos szemlével ellenőrzi.

A rendeletben meghatározottak szerint az üzemképességet a hajózási hatóság

a) kompnál és díj ellenében történő személyszállításra szolgáló – de személyhajónak nem minősülő – belvízi kishajónál háromévenként,

b) személyhajónál, veszélyes árut szállító hajónál, valamint kereskedelmi szolgáltató úszóműnél ötévenként,

c) minden egyéb úszólétesítménynél tízévenként

vizsgálja meg (időszakos vizsgálat).

Az időszakos vizsgálatot az úszólétesítmény vízből kiemelt, vagy partra húzott állapotában tízévenként kell elvégezni. A kiemelésről, valamint a partra húzásról az úszólétesítmény üzemben tartója köteles gondoskodni.

A hajózási hatóság az úszólétesítmény üzemképességét a fentiekől eltérően – az úszólétesítmény műszaki állapotától, korától és üzemeltetési körülményeitől függően, az úszólétesítmény bizonyítványába tett bejegyzésnek megfelelően – gyakrabban is ellenőrizheti.

Kizárólag Magyarország víziútjain vagy víziútnak nem minősülő vízterületein üzemelő úszólétesítmények esetében a parti szemlét a parti ellenőrzéssel egyenértékű, tervjóváhagyásban elfogadott vizsgálati módszer helyettesítheti.

Az időszakos vizsgálat során az üzemeltető köteles a hajózási hatóságnak az úszólétesítmény összes okmányát bemutatni.

Az időszakos vizsgálat kiterjed:

- a) az úszólétesítmény testszerkezetére,
- b) a fő- és segédgépekre, valamint a hajtó berendezésekre,
- c) a kazánokra, a lég- és üzemanyagtartályokra, a csővezetékekre és szerelvényekre,
- d) a villamos berendezésekre és vezetékekre,
- e) a horgony- és kormányberendezésre,
- f) a vontató-, a toló- és a kikötésre szolgáló berendezésekre,
- g) a mentőeszközökre, a mentő- és a szolgálati csónakokra, a csónakdarukra, valamint a rakodó darukra,
- h) a hajózási jelző eszközökre és navigációs berendezésekre (jelzőlámpa, hangjelző eszköz, radar stb.), valamint
- i) arra, hogy az úszólétesítmény megfelel-e a munka-, a tűz-, az egészségvédelmi, a környezetvédelmi, valamint egyéb előírásoknak.

A hajózási hatóság az időszakos vizsgálat alkalmával – az üzembe helyezés előtti vizsgálat során meghatározott legkisebb létszám figyelembevételével – ellenőrzi az úszólétesítmény személyzetének létszámát.

Rendkívüli szemle

Minden olyan jelentős változtatás vagy felújítás után, amely a szerkezeti szilárdságot, a menet- vagy műveletelési tulajdonságokat vagy az úszólétesítmény különleges jellemzőit befolyásolja, az újbóli forgalomba állítás előtt az úszólétesítményt rendkívüli szemlére kell kiállítani valamely illetékes szemlebizottság elé.

Önkéntes szemle

A hajótulajdonos vagy meghatalmazottja bármikor kérelmezhet szemlét. Ennek a szemlekérelemnek helyt kell adni.

Hivatalból indított szemle

Amennyiben a hajózási hatóság azt vélelmezi, hogy egy úszólétesítmény a fedélzetén tartózkodó személyekre vagy a hajózásra nézve veszélyt jelent, elrendelheti az úszólétesítménynek valamely szemlebizottság általi megszemlélését.

Hivatalból indított szemle esetében az úszólétesítmény tulajdonosa csak akkor viseli a szemle költségeit, ha a szemlebizottság a szemle elrendelésének indokaként megnevezett hatóság álláspontját a szemle alapján megerősíti.

17/2002 KÖVIM rendelet a hajózásra alkalmas, illetőleg hajózásra alkalmassá tehető természetes és mesterséges felszíni vizek víziúttá nyilvánításáról

A víziközlekedésről szóló törvény, - ahogy a vonatkozó fejezetben ismertettük - foglalkozik a hajóutak, víziutak nyilvántartásával, osztályba sorolásával és üzemeltetésével kapcsolatos felelősségi körökről, általános követelményekről. Ehhez képest a 17/2002 KÖVIM rendelet részletesen ismerteti az osztályba sorolás kategóriáit, jellemzőit, a hajózási vízszinteket, a jellemző hullámmagasságok osztályba sorolását.

Fogalmak

A rendeletben meghatározott fogalmak az alábbiak:

hajózási kisvízszint (a továbbiakban: HKV):

- változó vízállású víziutaknál – a nemzetközi jelentőségű európai víziutakról szóló európai megállapodás ajánlása szerint – a HKV az az év legalább 240 napján vagy a hajózási szezon 60%-ban fennálló vízszint, amely mellett a víziút osztálya szerinti, e rendeletben meghatározott követelmények teljesülnek,
- duzzasztott folyószakaszokon, csatornákon és szabályozott vízállású tavakon a HKV az üzemrendben előírt üzemi kisvízszint;

legkisebb hajózási vízszint (a továbbiakban: LKHV):

- a Dunára megállapított HKV, a Dunának az 1811,00 fkm és az 1433,00 fkm közötti változó vízállású szakaszán az LKHV a tárgyidőszakot megelőző 30 év jégmentes időszakának adataiból számított 94% tartósságú vízhozamhoz tartozó vízszint,

hajózási nagyvízszint (a továbbiakban: HNV): a víziutat a vízfelszín felett keresztező létesítményeknek e rendelet előírásai szerint történő tervezésénél és kivitelezésénél mértékadó vízszint,

- amely a tárgyidőszakot megelőző harminc év jeges időszakon kívüli részében 1 százalékos tartóssággal érvényesült magas vízhozam mellett adódik, illetve
- duzzasztott folyószakaszon, csatornákon és szabályozott vízállású tavakon az üzemrendben meghatározott üzemi nagyvízszint;

hajóúti vízmélység: a víziúton a HKV-nél a hajóútban mért vízmélység;

hajózási szezon: a 75%-os vagy azt meghaladó mértékű jégzajlás, a külön jogszabályban meghatározott II. fokú árvízszintet meghaladó árvíz vagy más rendkívüli körülmény által okozott, a hajózási hatóság által kihirdetett hajózási zárlat időtartamát nem tartalmazó időszak.

Víziút osztályba sorolása

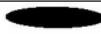

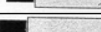

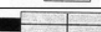
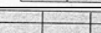

A jogszabály összesen tíz víziút osztályt határoz meg. Az osztályba sorolást a víziúton közlekedtethető úszólétesítmények, illetve azok tolt kötelékének mértékadó hosszúsága, szélessége, merülése, az úrszelvényméret továbbá az úszólétesítmény alsó pontja és a mederfenék közötti biztonsági távolság alapján lehet elvégezni.

Az úrszelvény-magasságra vonatkozó előírást nem kell figyelembe venni arra a víziútra, amin más jogszabályban védetté nyilvánított híd alatt az úrszelvény-magasság a rendelet mellékletében meghatározottnál kisebb.

A víziút mélysége akkor felel meg az adott víziút-osztálynak, ha a mederanyag minőségétől függő biztonsági távolsággal növelt mértékadó merülés – mint HKV-nél mérhető vízmélység – legalább a mértékadó szélesség alapján szükséges hajóútszélességben rendelkezésre áll. Azaz HKV-nál a mértékadó merülés biztonsággal növelt értékének a teljes hajóút szélességében rendelkezésre kell állni.

A víziút az adott víziútosztály szerinti a mellékletben meghatározott úszólétesítmények illetve tolt kötelékek kétirányú közlekedésére alkalmas. A kétirányú találkozás egyes szakaszokon meghatározott esetekben korlátozható (pl. építési munka, időjárási körülmények, stb.).

Az alábbiakban bemásoljuk a jogszabály 1. mellékletében szereplő táblázatot a víziút osztályok mértékadó úszólétesítményeinek méretére vonatkozóan.

A víziútosztálya	A víziúton közlekedtethető hajók, illetve tolt kötelékek ábrázolása	Magányos géphajó				Tolt kötelék			
		Hosszúság, m	Szélesség, m	Merülés, m	Hordképesség, tonna	Hosszúság, m	Szélesség, m	Merülés, m	Hordképesség, tonna
I		40	5	1,4	200	-	-	-	-
II		57	7,5	1,6	500	-	-	-	-
III		70	8,2	2	650-1 000	-	-	-	-
IV		85	9,5	2,5	1 000-1 500	85	9,5	2,5	1 500
V/A		95-110	11,4	2,5	1 500-3 000	110	11,4	2,5	1 600-3 000
V/B		110	11,4	2,5	1 500-3 000	185	11,4	2,5	3 200-6 000
VI/A		110	15	2,5	3 000-3 500	110	22,8	2,5	3 200-6 000
VI/B		140	15	2,5	4 000-4 500	185	22,8	2,5	6 400-12 000
VI/C		140	15	2,5	4 000-6 200	275	22,8	2,5	9 600-18 000
						190	34,2		
VII		140	15	3,2	4 000-6 200	275	34,2	3,2	14 500-27 000

Megjegyzés: A táblázatban szereplő merülési értékek a hajózási kisvízszinttel (HKV) megegyező vagy annál magasabb vízszintnél alkalmazhatók.

A jogszabály 2. mellékletében szerepelnek a figyelembe vehető úrszelvény méretek. Ezek számszerű ismeretére a vizsgázónak nincs szüksége. A hajóútra tervezett létesítmények, hidak, zsilipek, közművek esetében az adott víziút osztályra előírt úrszelvény méreteket kell alkalmazni.

A jogszabály 3. melléklete ismerteti a hazai víziutak osztályba sorolását, ezek közül kiemeljük az alábbiakat:

Duna (1812–1641 fkm): VI/B

Duna (1641-1433 fkm): VI/C

Balaton: III

Fertő-tó, Velencei-tó: II

A víziutak egyes szakaszaira, illetve a tavak tekintetében az adott tó teljes területére megállapított HKV és LNHV vízszinteket e rendelet 4. számú melléklete tartalmazza.

A Duna víziútjával kapcsolatos hatósági, illetve szakhatósági eljárása során a hajózási hatóság a Duna Bizottság vonatkozó ajánlásait is érvényesíti.

Kiegészítés:

Itt jegyezzük meg, hogy a nemzetközi jelentőségű vízi utakról Európai Megállapodás van érvényben, az úgynevezett AGN egyezmény, amely a nemzetközi jelentőségű vízi úthálózat fejlesztésének és kialakításának elfogadott infrastrukturális és működési paramétereken alapuló összehangolt tervezését fekteti le. Az egyezmény a 151/2000 Korm. rendeletben meghirdetésre került, de tartalma az ágazat kapcsolódó jogszabályaiba nem került átültetésre. A meghirdetett jogszabály tartalmazza a nemzetközi jelentőségű belföldi víziutak jegyzékét.

Hajózási zónák

A hajózás biztonsága érdekében a víziutakat időjárási és hullámjellemzőik szerint e rendeletben meghatározott négy hajózási zóna egyikébe kell sorolni. Víziút hajózási zónába sorolása az 5%-os valószínűségű legnagyobb hullámmagasság alapján történik. Az egyes zónákra jellemző legnagyobb hullámmagasságot, illetve a víziutak hullámjellemzők szerinti hajózási zónába sorolását e rendelet 5. számú melléklete tartalmazza.

A zónába sorolásnál alapul szolgáló hullámmagasság az egyes zónákban a következő:

- 1 zóna 2,0 m,
- 2 zóna 1,2 m,
- 3 zóna 0,6 m,
- 4 zóna 0,3 m.

A magyarországi víziutak esetében 2. zónába tartozik a Balaton, míg a többi víziút 3. vagy 4. zónába.

Szintén ez a jogszabály rendelkezik a szükségkikötők számáról. A 6. sz. melléklet a víziutak mentén igénybe vehető kikötőket sorolja fel.

27/2002. (XII. 5.) GKM rendelet a víziközlekedés irányítására és a hajóút kitűzésére szolgáló jelekről, valamint e jelek létesítéséről, üzemeltetéséről, módosításáról és megszüntetéséről

A Víziközlekedésről szóló törvénynél már a víziút, hajóút alapvető fogalmaival és néhány törvényi szintű előírásról már említést tettünk. A 27/2002 GKM rendelet a víziközlekedés irányításának részletesebb szabályozását tartalmazza.

Fogalmak

víziközlekedés irányítása: az a tevékenység és eszközrendszer, amely a tiltó, kötelező, korlátozó, tájékoztató, figyelmeztető és kiegészítő jelzésekkel, eszközökkel, valamint a radarhajózás kiegészítő jelzéseivel meghatározza a víziközlekedés rendjét, és tájékoztat a hajózás biztonságát befolyásoló körülményekről, valamint veszélyeztető akadályokról,

kitűzési terv: a hajóút megjelölésére szolgáló jelek elhelyezésének terve

laterális kitűzési rendszer: a hajóút szélein történő kitűzés

kardinális kitűzési rendszer: az égtájakhoz viszonyítottan elhelyezett kitűző jelek rendszere,

általános rend alapján történő kitűzés: a téli kitűzés feltételeinek megszűnésekor végrehajtott kitűzés

téli kitűzés: a kitűzési tervben meghatározott feltételek meglétekor vagy a vízhőfok 2 °C alá csökkenésekor, továbbá folyók esetén mellékági jegesedéskor is végrehajtott kitűzés, amelyet a másodlagos jégzajlást követő legfeljebb ötödik munkanapig kell fenntartani

kisvízi kitűzés: az a kitűzés, amelyet a hajózási kisvízszintnél (HKV) alacsonyabb vízszinteknél, valamint akkor kell végrehajtani, ha a víziút osztályának megfelelő vízmélység az előírt szélességben már nem áll rendelkezésre

nagyvízi kitűzés: az a kitűzés, amelyet a hajózási nagyvízszintnél (HNV) magasabb vízszinteknél kell végrehajtani

A jogszabály megkülönbözteti a víziközlekedés irányítására, valamint az hajóút kitűzésére szolgáló jeleket. Kihelyezésük, fenntartásuk, ellenőrzésük eltérő szabályozás szerint történik. Emlékeztetőül, a Víziközlekedésről szóló törvény rendelkezései alapján a kitűzés engedélyezése a vízügyi hatóság feladata, míg az irányító jelek elhelyezésének engedélyezése a hajózási hatóság feladata.

Víziközlekedés irányítására szolgáló jelek

Jelek kihelyezése

Az irányító jelek kihelyezése a víziút fenntartójának feladata.

Ha olyan létesítménnyel (híd, kompkötél, távvezeték és egyébek) összefüggésben kerül irányító jel kihelyezésre, amelynek tulajdonosa nem a víziút fenntartója, akkor a jel kihelyezése a létesítmény tulajdonosának kötelezettsége.

Jelek üzemeltetése

A kérelemre induló eljárás keretében kihelyezett irányító jelet az engedélyes, a közlekedésért felelős miniszter rendelkezése alapján kihelyezett jelet a vízügyi igazgatási szerv üzemelteti.

Jelek ellenőrzése

A jel meglétét, működőképességét, láthatóságát a hajózási hatóság, a vízügyi hatóság, illetve a vízirendészet illetékes rendőri szerve ellenőrzi. Ha a hatóság a tervtől eltérést tapasztal, akkor annak megszüntetésére az üzemeltetőt felszólítja.

Hajóút kitűzésére szolgáló jelek

A hajóutakat a folyókon és csatornákon laterális, a tavakon kardinális rendszerben kell kitűzni.

A kitűzést változó vízállású folyószakasz esetén általános, kisvízi, nagyvízi és téli, egyéb vízterületen általános és téli kitűzési rend szerint kell végezni.

Jelek kihelyezése

A kitűző jel kihelyezéséről

a) állami tulajdonú víziúton és a szükségkikötőhöz tartozó vízterületen a vízügyi igazgatási szerv,

b) kikötőhöz csatlakozó és a kikötő vízterületén – a szükségkikötő kivételével – a kikötő üzemben tartója, több üzemeltető esetén az üzemeltetők együttesen,

c) egyéb vízterületen a kitűzési terv engedélyese

köteles intézkedni.

Jelek üzemeltetése

A jelet a kihelyezésre kötelezett üzemelteti.

Jelek ellenőrzése

A kitűzésért felelős a módosításokat is tartalmazó tervet a hajózási hatóságnak és a vízirendészet rendőri szervének kérésére köteles bemutatni, valamint a hatóság megkeresésére arról hiteles másolatot kiadni.

A kitűzési terv végrehajtását a vízügyi hatóság – a vízügyi igazgatási szerv közreműködésével –, valamint a hajózási hatóság ellenőrzi, továbbá arról adatot gyűjt.

Kitűző jelekkel szembeni követelmények:

A jogszabályban meghatározott követelmények közül az általános előírásokat az alábbiakban foglaljuk össze.

- A kitűző jelekkel szemben támasztott legfontosabb követelmény, hogy azok elősegítsék a víziközlekedés biztonságát.
- Ha a mederviszonyok lehetővé teszik, akkor a hajóutat úgy kell kitűzni, hogy a völgymenetben haladó úszó létesítmények a meder nagyobb vízsebességű részét, míg a hegymenetben haladók a kisebb vízsebességű részét használhassák.
- A parti kitűző jelek jelölik a hajóút irányát, és ezt egészítik ki az úszó jelek a hajóút szélének jelzésével.
- A kitűző jel a tényleges hajózási akadályt jelölje – függetlenül az osztály által meghatározott legkisebb szélességtől – és csak ott szűkítse le a hajóutat, ahol átmenetileg nem biztosítható az osztálynak megfelelő hajóútszélesség. Ez a követelmény a LKHV-t meghaladó vízállásnál a kitűző jel tényleges mederviszonyokhoz történő illesztését (oldalirányú áthelyezését) vagy időszakos jel esetében bevonását jelenti.
- A kitűző jelek által kijelölt hajóútban nem lehet kisebb vízmélység, mint a víziközlekedésben érdekeltekkel közöltek (rádióközlemény, hajósoknak szóló hirdetés vagy tájékoztató).
- A kitűző jelek helyzetét – az általánosan meghatározott rendszerességű ellenőrzéseken kívül – minden magas vízhozam levonulását követően ellenőrizni köteles a kitűzésért felelős.

Jelek és fények láthatósága:

- A jelnek és a fénynek – az úszó létesítmény esetében lehetséges – bármely irányból szemlélve azonos alakot, illetve fénykarakterisztikát kell mutatnia.
- A láthatóságot az alábbiak szerint kell értelmezni:
 - o elégtelen szint: a távolság miatt a környező háttérben a jel helyett csak egy folt látható, a jel alakjának és színének felismerhetősége nélkül;
 - o minimálisan elégséges szint: a jel alakja felismerhető, de színe nem;
 - o megfelelő szint: a jel színe és alakja tisztán látható.

219/2007. (VIII. 15.) Korm. rendelet a folyami információs szolgáltatásokról

A rendelet hatálya

a) Magyarország olyan IV. és magasabb osztályba sorolt belvízi útjaira, amelyek összeköttetést biztosítanak az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes

más állam (a továbbiakban: tagállam) IV. vagy magasabb osztályba sorolt vízi útjával, valamint az ezekhez a vízi utakhoz kapcsolódó kikötők és a kombinált szállítási terminálok területére,
b) a transz-európai közlekedési hálózatba tartozó belvízi utak mentén elhelyezkedő kikötőkre,
c) a folyami információk szolgáltatására és felhasználására
terjed ki.

Fogalmak

folyami információs szolgáltatások (a továbbiakban: RIS): a nemzetközi belvízi hajózás forgalmi és áruszállítási tevékenységének támogatására szolgáló harmonizált információs szolgáltatások, amelyek keretében a vízi útra és a hajóútra vonatkozó információk, a forgalomirányítással és a katasztrófavédelemmel kapcsolatos információk, hajó- és áruforgalmi adatok, statisztikai és vámügyi szolgáltatások, az esetleges vízi úthasználati díjak és a kikötőhasználati díjak, valamint más információk szolgáltatása valósul meg;

hajóútra vonatkozó információk: a vízi úttal (hajóúttal) kapcsolatos, a partról a hajóra vagy parti irodába továbbított, földrajzi, nautikai, hidrológiai és igazgatási adatokat tartalmazó egyirányú információk;

taktikai forgalmi információk: az azonnali navigációs döntéseket befolyásoló, az adott forgalmi helyzetben és a közvetlen földrajzi környezetben hasznosítható információk;

stratégiai forgalmi információk: a taktikai forgalmi információktól elkülönült rendszerben közölt olyan információk, amelyek a RIS alkalmazóinak közép- és hosszú távú döntéseit befolyásolják;

RIS-alkalmazás: a folyami információs szolgáltatások biztosítása az erre szolgáló rendszereken keresztül;

RIS-felhasználók: a folyami információs szolgáltatásokat igénybe vevő valamennyi felhasználócsoporthoz, különösen a hajóvezetők, a zsilipek és hidak fenntartói, a vízi utakért felelős hatóságok és szervezetek, a kikötők és terminálok üzemben tartói, a katasztrófavédelem irányító szervezeteinek személyzete, a hajózási társaságok vezetői, a fuvaroztatók és fuvarozási ügynökök;

RIS-üzemeltető: a közlekedésért felelős miniszter által a RIS technikai üzemeltetésével megbízott közhasznú szervezet. (megjegyzés: ez a szervezet a Rádiós Segélyhívó és Infokommunikációs Országos Egyesület)

A RIS működtetése

A közlekedésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter):

a) gondoskodik a RIS létrehozásáról, üzemeltetésének ellenőrzéséről, az informatikai és távközlési feltételeinek biztosításáról, beleértve a többi RIS-alkalmazással és – ha lehetséges – az egyéb közlekedési alágazatok rendszereivel való összekapcsolhatóságot;

b) értesíti az Európai Bizottságot a típusjövahagyásért felelős hatóság kijelöléséről.

(2) A RIS-t a közlekedésért felelős miniszter működteti.

(3) A folyami információs szolgáltatások központ (a továbbiakban: RIS-központ) vagy más, a RIS működtetésébe bevont nem állami szervezet által használt állami tulajdonú eszközök kezelői jogait a miniszter gyakorolja.

(4) A RIS-központ a RIS keretében nyújtott szolgáltatásként:

a) a RIS-felhasználók számára elektronikus formában hozzáférhetővé teszi a belvízi hajózással és az útitervkialakítással kapcsolatos adatokat, így a fő vízi útvonalat kilométerben megadva, a hajók és kötelek hosszúságára, szélességére, merülésére és szabad úrszelvénymagasságára vonatkozó korlátozásokat, az áthaladást korlátozó építmények, zsilipek és hidak üzemelési idejét, a kikötők és átrakásra alkalmas területek helymeghatározását, a vízmérce hajózásra vonatkozó mértékadó referenciaadatait;

b) biztosítja, hogy az európai belvízi utak osztályozásának megfelelően a IV. osztályú vagy annál magasabb kategóriába sorolt belvízi utak esetében a RIS-felhasználók számára az a) pontban említett adatokon kívül navigációs célra alkalmas elektronikus navigációs térképek rendelkezésre álljanak;

c) biztosítja, hogy – amennyiben a nemzeti vagy nemzetközi előírások megkövetelik – az illetékes hatóságok részeseüljenek a szükséges elektronikus hajózási adatszolgáltatásban;

d) gondoskodik a hajósoknak szóló hirdetések, valamint a belvízi utak vízállásaira (vagy a legnagyobb megengedett merülésre) és a jégveszélyre vonatkozó jelentések külön jogszabályban foglalt szabványosított, kódolt és elektronikus formában letölthető üzenet formájában való hozzáférhetőségéről.

(5) A RIS keretében megvalósuló adatszolgáltatás, illetve adatátvitel elektronikus kapcsolaton keresztül történik.

A RIS számára nyújtott adatszolgáltatás

A RIS hatálya alá tartozó legalább IV. osztályú vízi utak hajózási térképként felhasználható, ECDIS-szabványnak megfelelő elektronikus alaptérképének átadásáról és folyamatos frissítéséről, valamint a vízállási és gázlóadatok átadásáról és folyamatos frissítéséről a vízügyért felelős miniszter gondoskodik.

A RIS adatainak felhasználására vonatkozó szabályok

A RIS működtetője:

a) a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott RIS- alapszolgáltatásokat, valamint a RIS keretében kezelt közérdekű adatot – az erre a célra fenntartott honlapon keresztül – megszakítás nélküli üzemben, folyamatosan aktualizálva térítésmentesen;

b) a RIS a) pont alá nem tartozó adatait és szolgáltatásait díj ellenében;

c) valamennyi szolgáltatást

ca) a költségvetési forrásból finanszírozott szervezetek számára, és

cb) a belvízi hajós képző szervek számára, kizárólag a képző szervek belüli képzés céljára a továbbképzés kizárásával térítésmentesen biztosítja.

(2) A RIS-alapszolgáltatásként szolgáltatott adatok a következők:

a) hajósoknak szóló hirdetések;

b) vízállás- és gázlóadatok;

c) hajók érkezésének előrejelzése;

d) hajózási alaptérkép a kitűző- és hajózási irányító jelekkel;

e) külön jogszabályban meghatározott szervezetek számára a veszélyes árut szállító hajók helymeghatározó és követő rendszere által továbbított adatok;

f) vészhelyzeti segélyhívó és kiértékelő rendszer által továbbított adatok.

A (2) bekezdésének a) és b) pontjában foglalt adatszolgáltatás keretében különösen a következő adatokat kell megadni:

- a víziút-szelvény helye a folyamkilométer (fkm) feltüntetésével;
- a hajókra és kötelékekre vonatkozó korlátozások a hossz, szélesség, merülés és a tetőpontmagasság tekintetében,
- az áthaladást korlátozó létesítmények, különösen a zsilipek és hidak üzemelési ideje,
- a kikötők és rakodóhelyek helymeghatározása,
- a vízmércék mértékadó hajózási referenciaadatai.

45/2011. (VIII. 25.) NFM rendelet a folyami információs szolgáltatások szakmai és működtetési szabályairól

AIS-készülék: a hajók helyzetének meghatározására és nyomon követésére szolgáló, műszaki rendszerben működő, a hajó-helyzetmegállapító és -nyomonkövető rendszerekre vonatkozó műszaki előírásokról és a 415/2007/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. február 20-i (EU) 2019/838 bizottsági végrehajtási rendeletben említett, az abban foglalt műszaki előírásoknak megfelelő elektronikus hajóhelyzet-meghatározó és adatközlő készülék.

AIS-készülék használata és a készülékkel továbbított adatok köre

A Duna nemzetközi vízi útján,

- a) az 1811 és 1433 folyamkilométer közötti szakaszán, valamint
- b) a Szentendrei Duna-ágban

üzemképes nagyhajót, úszómunkagépet, kompot és azt a kishajót, amely nagyhajót vagy nagyhajókból összeállított köteléket továbbíthat, valamint a 12 főnél több utas szállítására engedélyezett kishajót üzemképes AIS-készülékkel kell felszerelni, és azt – az úszólétesítmény kijelölt veszteglőhelyen és kikötőben lehorgonyzott vagy kikötött állapotban történő veszteglése kivételével – működő állapotban kell tartani.

A rendelet hatálya nem terjed ki a kötelékben továbbított úszólétesítményekre, és a nem szabadon közlekedő kompokra.

A RIS-üzemeltetőjének feladatai

a) folyamatosan elérhető módon üzemelteti az általa létrehozott és a folyami információs szolgáltatásokról a felhasználók számára tájékoztatást adó honlapot, annak elérhetőségét honlapján megjeleníti;

b) gondoskodik a RIS-ről szóló európai uniós és hazai jogszabályokban meghatározott szolgáltatások működéséről;

c) gondoskodik a RIS informatikai rendszerének az illetéktelen behatolás elleni biztonsági védelméről;

- d) biztosítja a folyamatos RIS-üzemeltetés műszaki és humán erőforrásait, és folyamatos üzemmódban végzi a beérkező adatok feldolgozását a RIS-felhasználók számára;
- e) az informatikai rendszer üzemzavara esetén a biztonsági és vészhelyzeti szolgáltatást ideiglenesen rádiós üzemmódra állítja át;
- f) 24 órás rádiós figyelőszolgálatot biztosít a Duna e rendeletben meghatározott szakaszain, ahol fogadja a hajók bejelentkezését a hajó-hajó közötti kommunikációs csatornán (10) és folyamatosan figyeli a nautikai információs (22) és a segélykérési csatornát (16);
- g) végzi a RIS-adatok kezelését, valamint biztosítja az adatokhoz a jogszabályokban meghatározott jogosultság szerinti hozzáférést;
- h) a jogosult szervezetek számára biztosítja a RIS-adatokon alapuló, a hajózási forgalmi helyzetek rekonstrukciójához vagy visszajátszásához szükséges szoftver használatát;
- i) fogadja és visszaigazolja a RIS-be bekerülő elektronikus üzeneteket, és a fogadott üzenetekhez biztosítja a címzettek hozzáférést;
- j) fenntartja a vészhelyzeti és segítségnyújtási információközvetítést;
- k) gondoskodik az elektronikus térképmegjelenítő és információs rendszerhez (ECDIS) kapcsolódóan meghatározott adatoknak az ECDIS-be történő integrálásáról, és a víziközlekedés szereplői részére biztosítja a hozzáférést a hajózási térképi anyaghoz;
- l) gondoskodik a többnyelvű, az európai uniós belvízi közlekedésben bevezetett, harmonizált folyami információs szolgáltatások részét képező, hajósoknak szóló hirdetések RIS útján való folyamatos hozzáférhetőségéről.

Kiegészítő szakmai ismeretek

Hatósági eljárások

A jogszabályok hierarchiája és az egyes rész-szakterületek külön jogszabályban történő megjelenése miatt a hatósági folyamatok tényleges megismerése a szakmai gyakorlattal válik teljessé. A könnyebb áttekintés érdekében az alábbiakban nem a jogszabályi előírások mentén, hanem a gyakorlati tudnivalók alapján rendszerezzük a felkészülési anyag ezen részét.

Hajózási létesítmények engedélyezése

A hajózási létesítmények engedélyezésével kapcsolatban eljáró hatóságok a jellemző ügyek tekintetében az alábbiak.

BFKH Országos Közúti és Hajózási Hatósági Főosztály, Kikötői Osztály: Hajózási létesítmények (kikötő, komp, úszómű, vízi sportpálya, stb.) engedélyezése

Technológiai és Ipari Minisztérium, Hajózási Hatósági Főosztály: Az országos közforgalmú-, a vám- és határkikötők vagy azokhoz kapcsolódó hajózási létesítmények létesítésével, használatbavételével, fennmaradásával, üzemben tartásával, megszüntetésével és üzemeltetési szabályzatának jóváhagyásával kapcsolatos ügyek.

BFKH Országos Közúti és Hajózási Hatósági Főosztály, Hajóüzem Biztonsági és Regisztrációs Osztály: Úszólétesítmények lajstromozása, szemléi, hajónapló kiadása.

Szakhatóság: vízilétesítmény létesítése esetén a területileg illetékes Vízügyi Hatóság (Katasztrófavédelmi Igazgatóság) – amennyiben vízilétesítmény épül, úgy külön eljárásban kell megkeresni a Vízügyi Hatóságot a vízjogi létesítési engedély beszerzése céljából.

Vagyonkezelő: területileg illetékes Vízügyi Igazgatóság, mint az állami tulajdonú vizek vagyonkezelője, a vizeket érintő hatósági engedélyezési eljárásokban ügyfélnek minősül

- vízjogi engedélyezési eljáráshoz vagyonkezelői és vízügyi objektum azonosítási nyilatkozatot ad ki
- állami tulajdonú vízterület időszakos vagy állandó igénybevételéhez mederbérleti, mederhasználati szerződés alapján biztosítja a használati jogot (pl. kikötő vízterületére, kőmóló területére, kikötői úszólétesítmények által igénybe vett területre)

Vízilétesítmények engedélyezése

Mivel a hajózási létesítmények tervezése sok esetben vízilétesítmények tervezését is igényli, nem tekinthetünk el a vízilétesítmények tervezésével, engedélyezésével kapcsolatos bizonyos szakmai ismeretek számonkérésétől sem.

A vízgazdálkodási törvény alapján bejelentéshez kötött tevékenységektől eltekintve, vízjogi engedély szükséges

- a) a vízimunka elvégzéséhez, a vízilétesítmény megépítéséhez és átalakításához (vízjogi létesítési engedély),
- b) a vízilétesítmény használatbavételéhez és üzemeltetéséhez, a vízhasználathoz (vízjogi üzemeltetési engedély) és
- c) a vízilétesítmény megszüntetéséhez (megszüntetési engedély).

A vízjogi létesítési engedélyezési dokumentációk tartalmát a 41/2017 BM rendelet tartalmazza, amelyben a létesítmény típusa szerint 12 kategóriát különböztet meg. A vízjogi hatósági jogkört első fokon a Fővárosi és Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságok látják el.

A vízjogi engedélyezési eljárások elektronikus beadására készült a VIZEK keretrendszer.

A hatóságok, igazgatási szervek valamint a vízjogi engedélyezéshez készült VIZEK keretrendszer weboldalain hasznos útmutatók található, amelyek segítik a tervezőt, kérelmezőt a hatósági ügyintézés végrehajtásában, a kérelmek, tervdokumentációk összeállításában.

A témához kapcsolódó hasznos linkeket a teljesség igénye nélkül az alábbiakban gyűjtöttük össze:

<https://www.kormanyhivatal.hu/hu/budapest/jarasok/hajozasi-letesitmenyek-hatosagi-engedelyezese>

<https://www.kormanyhivatal.hu/hu/budapest/jarasok/hajozasi-ugyek>

<https://www.kozlekedesihatosag.kormany.hu/hu/web/hajozasi-hatosagi-foosztaly>

<https://vizek.gov.hu/agazati-informaciok>

Duna Bizottság

A Duna Bizottság egy nemzetközi kormányközi szervezet, amelyet az 1948. augusztus 18-án Belgrádban aláírt, a dunai hajózás rendjéről szóló egyezményben hoztak létre.

A Duna Bizottság tevékenységének fő céljai a Belgrádi Egyezmény tagállamainak érdekeinek és szuverén jogainak megfelelően valamennyi állam lobogója alatt közlekedő kereskedelmi hajók számára a szabad dunai hajózás biztosítása és fejlesztése, valamint a tagállamok gazdasági és kulturális kapcsolatainak erősítése egymás között és a többi országgal.

A Duna Bizottság tagállamai: az Osztrák Köztársaság, a Bolgár Köztársaság, Magyarország, a Német Szövetségi Köztársaság, a Moldovai Köztársaság, az Orosz Föderáció, Románia, a Szerb Köztársaság, a Szlovák Köztársaság, Ukrajna és a Horvát Köztársaság.

1954 óta a Bizottság székhelye Budapest. A Duna Bizottság hivatalos nyelve a német, az orosz és a francia.

A Duna Bizottság munkája során az Európa nemzetközi folyóinak hajózási irányítása terén szerzett széleskörű történelmi tapasztalatokon és a nemzetközi folyami bizottságok, köztük az 1856-os Párizsi Békeszerződés alapján létrehozott Európai Duna Bizottság jó gyakorlatán alapul.

A Duna Bizottság tevékenysége az egységes európai belvízi víziút rendszer kialakításához kapcsolódik. Ennek megfelelően a Bizottság tevékenységének kiemelt területei a dunai és az egységes víziút rendszer többi szakaszán történő hajózáshoz szükséges alapvető szabályozási dokumentumok egységesítése és kölcsönös elismerésének biztosítása, hozzájárulás a hajózás feltételeinek és a hajózás biztonságának javításához, valamint követelmények megteremtése a Duna, mint jelentős közlekedési folyosó európai rendszerbe való integrálásához.

Az integráció érdekében a Bizottság aktívan együttműködik a belvízi hajózás különféle vonatkozásaival foglalkozó nemzetközi szervezetekkel, mint például az Egyesült Nemzetek Szervezetének Európai Gazdasági Bizottságával, a Rajnai Hajózási Központi Bizottsággal és az Európai Bizottsággal.

A Belgrádi Egyezmény tagállamai a Duna Bizottság belvízi hajózás terén nemzetközi együttműködésben betöltött szerepének erősítése érdekében úgy döntöttek, hogy modernizálják a Bizottságot, további jogosítványokkal és új funkciókkal ruházzák fel, valamint bővítik tagjainak körét. Franciaország, Törökország és az Európai Közösség már kifejezte szándékát, hogy csatlakozzon a megújult Duna Bizottsághoz. Ennek módja az egyezmény jelenleg folyamatban lévő felülvizsgálatának befejezésével lesz lehetőség.

A Duna Bizottság tevékenysége keretében ajánlásokat fogalmaz meg a hajóutak kialakítására (kanyarlati sugarak, szélesség, mélység), valamint a hidrotechnikai és egyéb műtárgyak (pl. zsilipek) méretére vonatkozóan. A dunai hidakra vonatkozóan nyomtatott hivatkozás tartalmaz részletes adatokat.

A Duna Bizottság a nemzeti adatszolgáltatásainak megfelelően meghatározza a szabályozási kisvízszintet a Dunára (LKHV), ami a 30 éves jégmentes vízállásokból meghatározott 94%-os vízhozamhoz tartozó vízállásokat jelenti.

A Duna Bizottság ajánlásait a 17/2002 KöViM rendelet értelmében a hajózási hatóság az eljárásai során figyelembe veszi.

Kikötői áruforgalmazással kapcsolatos ismeretek

Nagymennyiségű áru nagy távolságokra történő szállításának a leggazdaságosabb módja a vízi szállítás. Hazánkban a vízi szállítás döntő hányada a Dunán történik. A Duna mentén három Országos Közforgalmú Kikötő található: Győr-Gönyű, a Csepeli valamint a Bajai Országos Közforgalmú Kikötő. A további kisebb kikötők együttes áruforgalma meghaladja a fenti kikötők együttes áruforgalmát.

Az áruforgalmi tevékenységek, vagyis a fuvarozók – és áttételesen a fuvaroztatók – részére biztosított szolgáltatások a kikötőben:

– rakodás, ezen belül:

- átrakás:
 - o hajóból vasúti kocsiba,
 - o hajóból közúti járműre,
 - o vasúti járműből hajóba,
 - o közúti járműből hajóba,
- betárolás:
 - o kirakás hajóból parti tárolóba,
 - o kirakás vasúti kocsiból parti tárolóba,
 - o lerakás közúti járműről parti tárolóba,
- kitárolás:
 - o berakás parti tárolóból hajóba,
 - o berakás parti tárolóból vasúti kocsiba,
 - o felrakás parti tárolóból közúti járműre.

– tárolás, a szállítási láncához tartozó átmeneti őrzés,

– árukezelés, a szállítási lánc részeként csomagolás, készletezés, okmányolás, jelölés stb.

(forrás: Hajózás I., BME Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar, Egyetemi Jegyzet)

Ömlesztett áru: csomagolatlan, szemes, porszerű, folyékony vagy gáz halmazállapotú áru. Mértékegysége liter vagy tonna.

Általános áru: egymástól elkülöníthető, egyenként megszámlálható árucikk. Mértékegysége általában darab vagy csomag.

Átrakás két módját különböztetjük meg, az átemelést, amely általában daruval vagy rakodógéppel történik (függőleges átrakás), valamint gördülő rakomány átrakást (Ro-Ro), ahol a fuvarozási egységet rámpán gurítják a szállítójárműre (vízszintes átrakás).

A konténerszállításban használt fontos nemzetközi kifejezés a húszlábos konténerre vonatkoztatott egység (TEU). Ezt a szabványos mértékegységet használják a teherhajó

maximális befogadóképességének kiszámítására (hány darab 20 láb méretű konténer fér a hajóra).